

***Coñecementos básicos de
Meteoroloxía (I). Anticiclóns,
borrascas e outras
configuracións sinópticas***

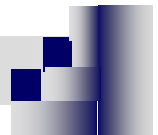
Ana Lage González
ana.lage@meteogalicia.es

Programa da charla

- Repaso dos conceptos básicos de Meteoroloxía sinóptica
- Situacións sinópticas típicas en Galicia

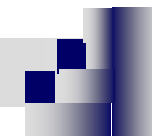
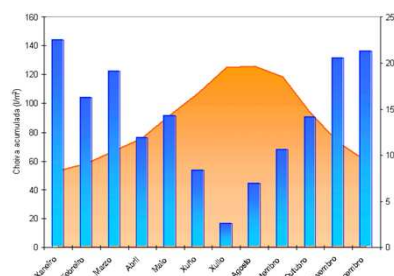
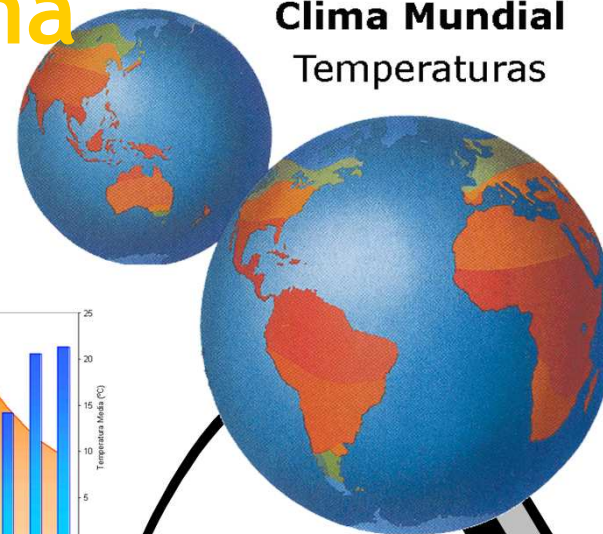

Tempo

Clima

Clima Mundial
Temperaturas

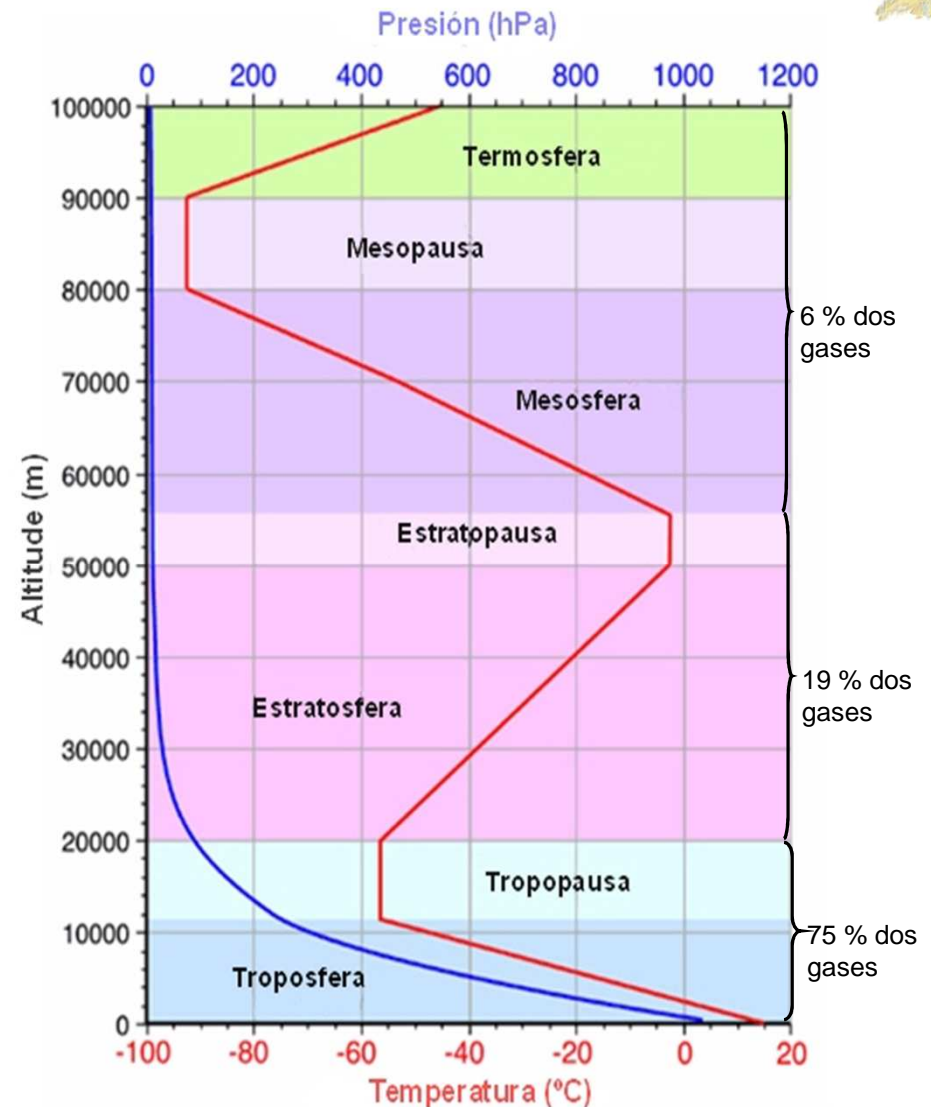
A atmosfera pódese dividir en distintas capas atendendo á súa estrutura térmica:

Troposfera. A temperatura diminúe coa altura, ata un nivel chamado tropopausa a unha altura de 16 ó 18 km sobre o Ecuador. A metade da masa da atmosfera atópase por debaixo dos 5000 m.

Estratosfera. Está constituída por dúas zonas, a inmediata á troposfera, que é practicamente isoterma e outra superior onde a temperatura aumenta coa altura. O límite superior da estratosfera denomínase estratopausa, situada a uns 50 km.

Mesosfera. Nela a temperatura tamén baixa coa altura, ata uns 85 km onde atopa o seu límite: a mesopausa.

Termosfera. Nela a temperatura aumenta coa altura. Non se considera a existencia dun límite superior definido.

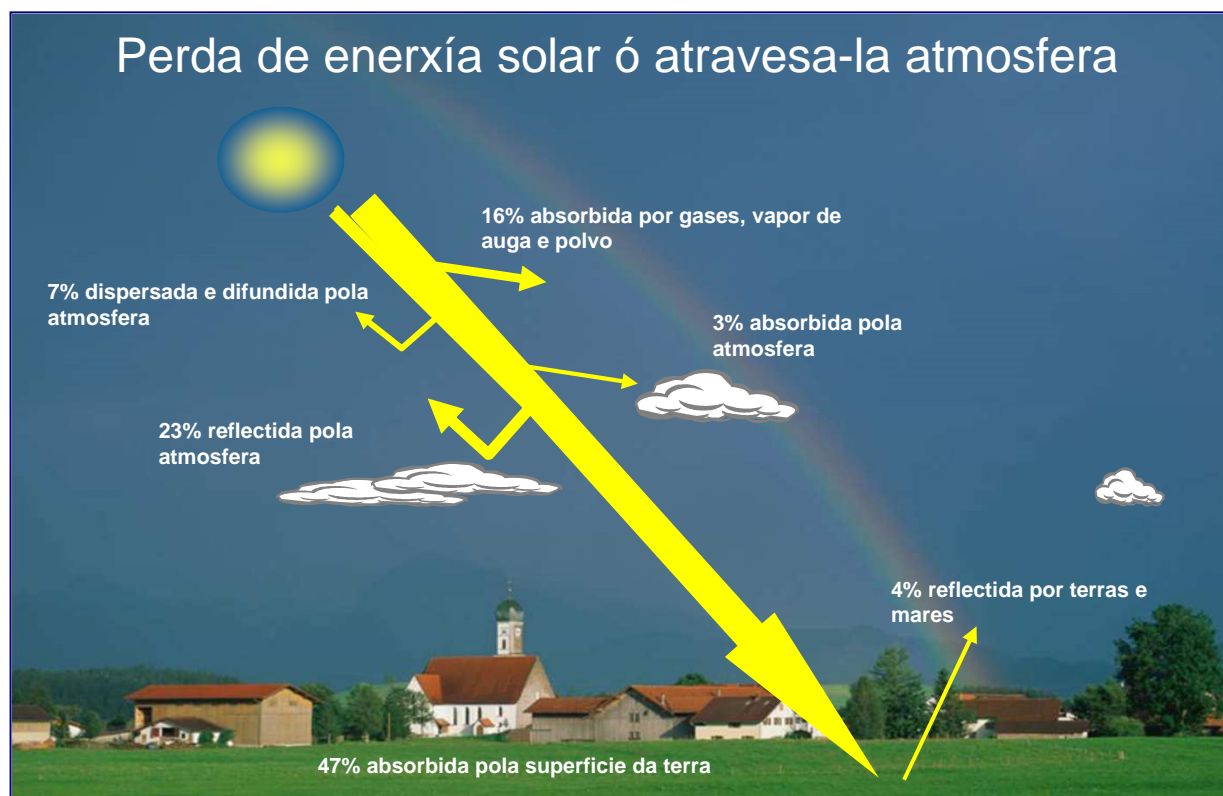
Composición media por peso dos compoñentes máis comúns na atmosfera

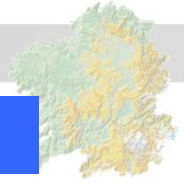
Gas	Peso molecular	Cte. Gas Joules g ⁻¹⁰ K ⁻¹	Masa en %
Nitróxeno	28.016	0.2967	75.52
Osíxeno	32.000	0.2598	23.15
Argon	39.444	0.2081	1.28
Dióxido de carbono	44.010	0.1889	0.05

- A composición do aire seco é aprox. cte. nos 80 km inferiores da atmosfera.
- Pero... o aire non é seco-> **existencia do vapor de auga.**

A temperatura global promedio é de 288K ou 15°C , 33 grados máis alto que se non tivera atmosfera. Este efecto chámase o "Efecto Invernadoiro"

Presión atmosférica:

1 mb=0.76 mm Hg.

1mb = 1 hPa

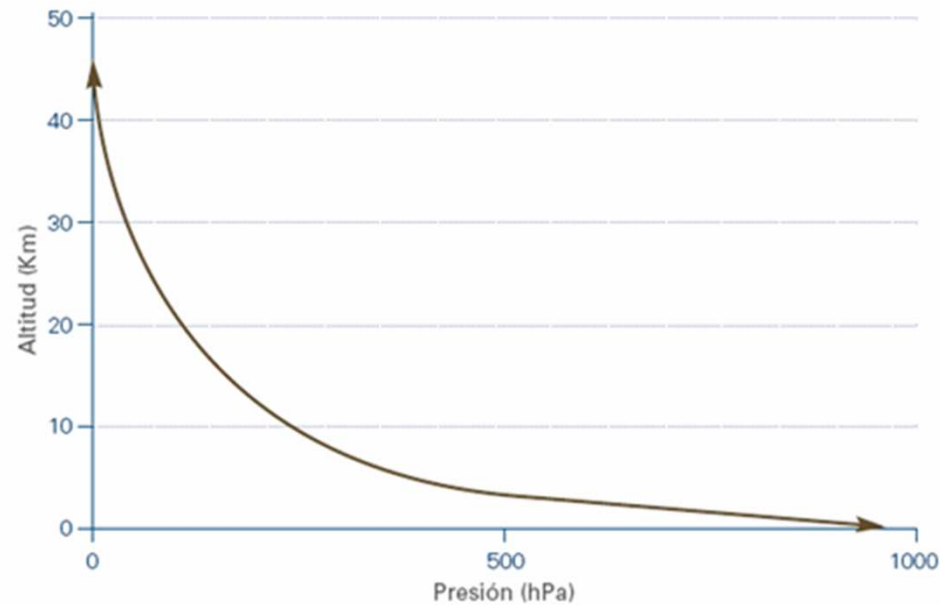
- **Presión máis alta:** 1083.8 mb en Siberia en decembro de 1968.

- **Presión máis baixa:** 870 mb no Océano Pacífico en outubro de 1979.

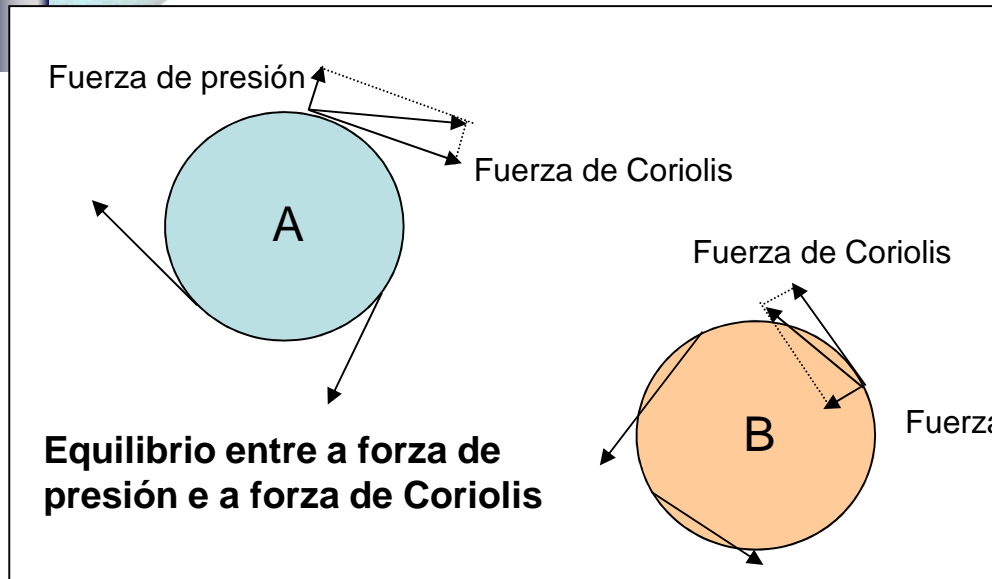
- A presión diminúe coa altura: aprox. cada 8.3 m baixa 1 mb.
nos 5 primeiros kilómetros

Mapas de superficie

Presión normal ó nivel do mar: **1013 mb.**

Vento xeostrófico

- Canto máis xuntas as isóbaras, máis forte é o vento e viceversa.
- Canto máis cálido é o aire, máis veloz é o vento (influencia pequena).
- Canto máis baixa é a latitude, máis forte é o vento.

Nudos/2 $\cong$ m/s

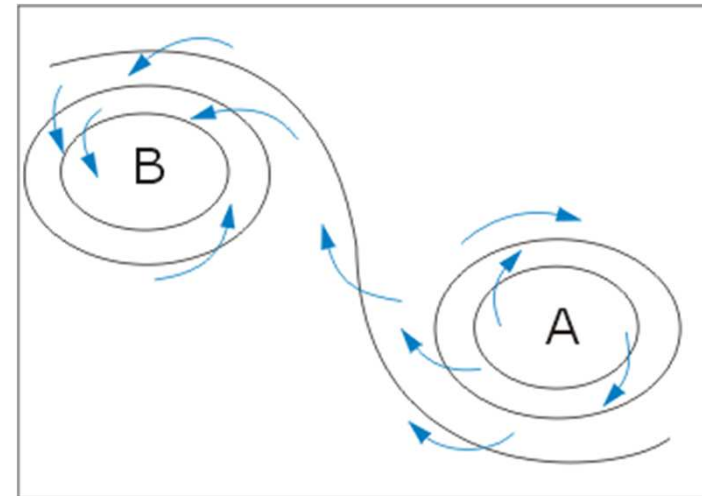
Nudos*2 $\cong$ km/h

1 m/s = 3.6 km/h

Outras forzas

- Forza centrífuga
- Forza de rozamento

Circulación do aire entre anticlóns e borrascas

Escala anemométrica de Beaufort

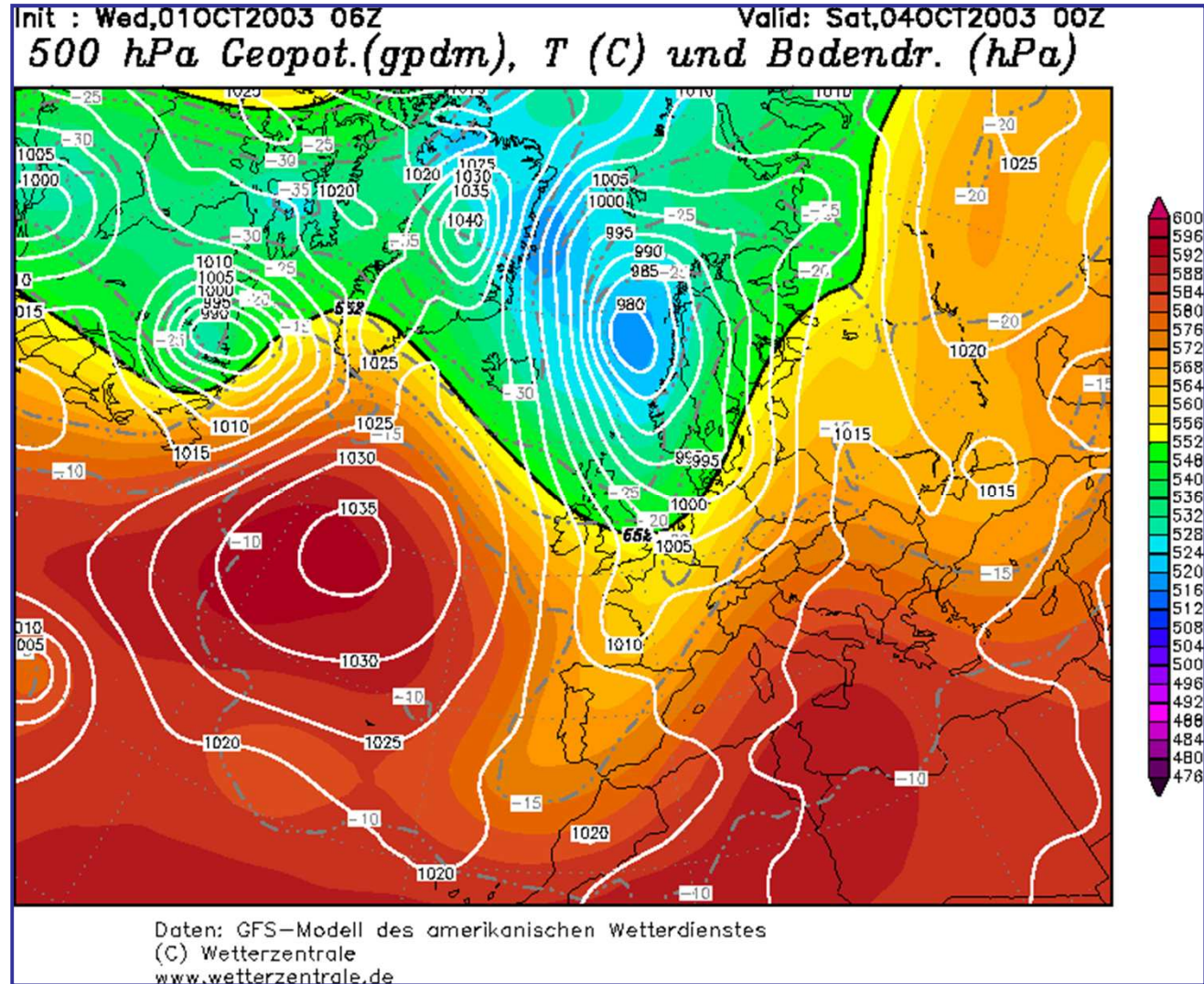
<u>VENTOS</u>	FORZA	NUDOS	m/s	km/h
CALMA	0 - 1	1 - 3	0 - 1.5	1 - 5
FROUXOS	2-3	4 - 10	1.6 - 5.4	6 - 19
MODERADOS	4-5	11 - 21	5.5 - 10.7	20 - 38
FORTES	6-8	22 - 40	10.8 - 20.7	39 - 74
MOI FORTES	9-12	> 40	> 20.8	> 75 km/h

Nudos/2 $\cong$ m/s

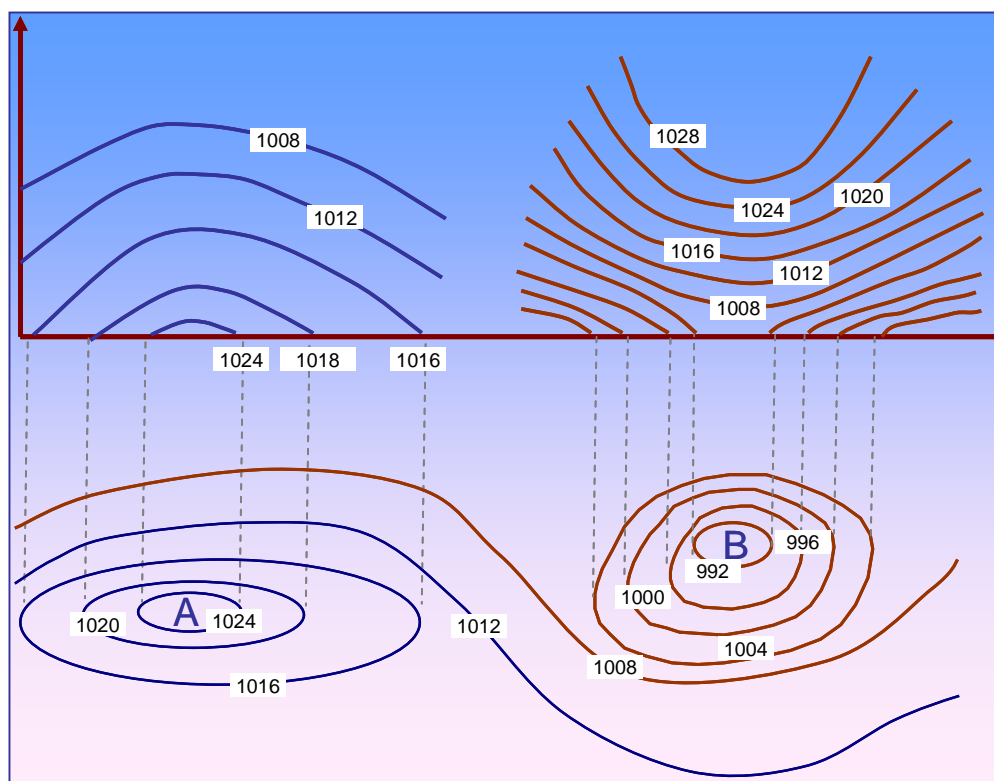
Nudos*2 $\cong$ km/h

1 m/s = 3.6 km/h

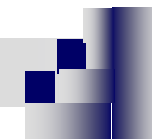
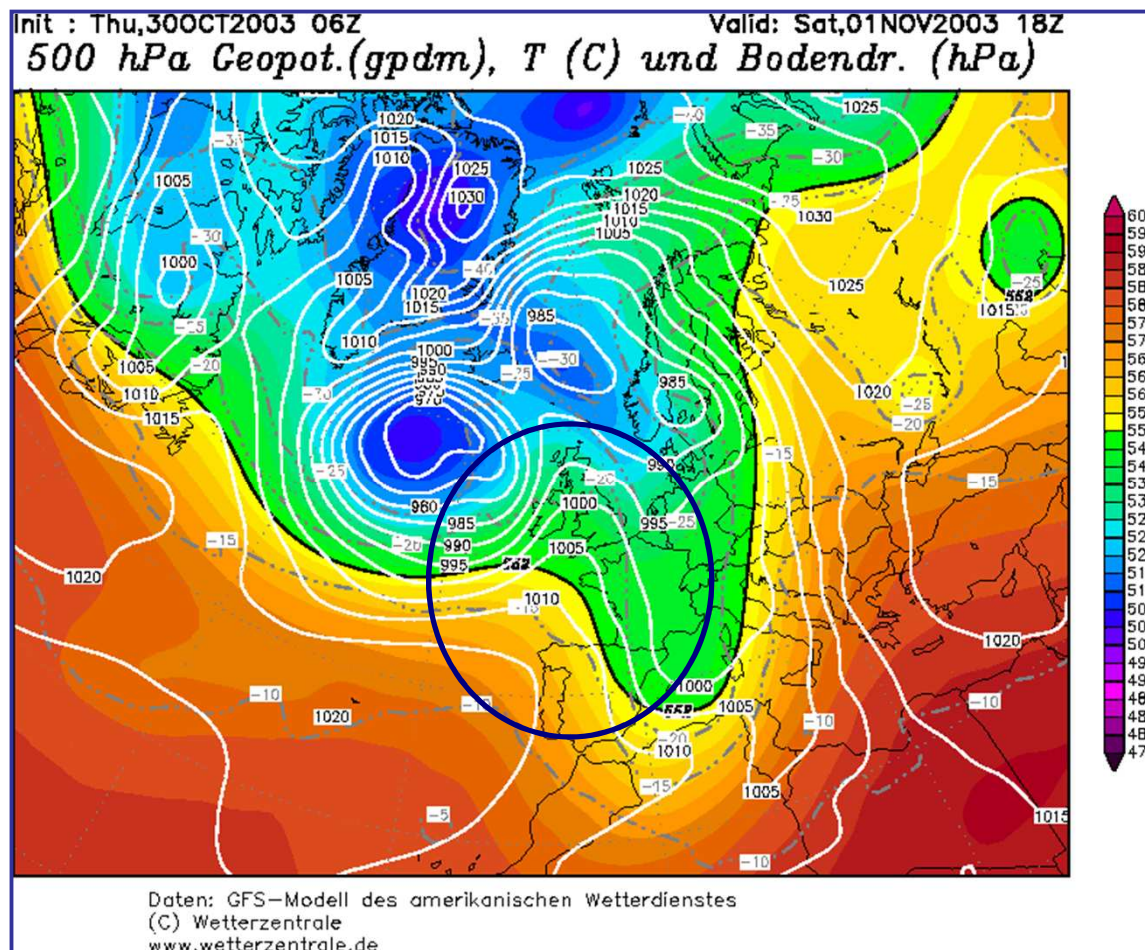
Anticiclóns e
borrascas

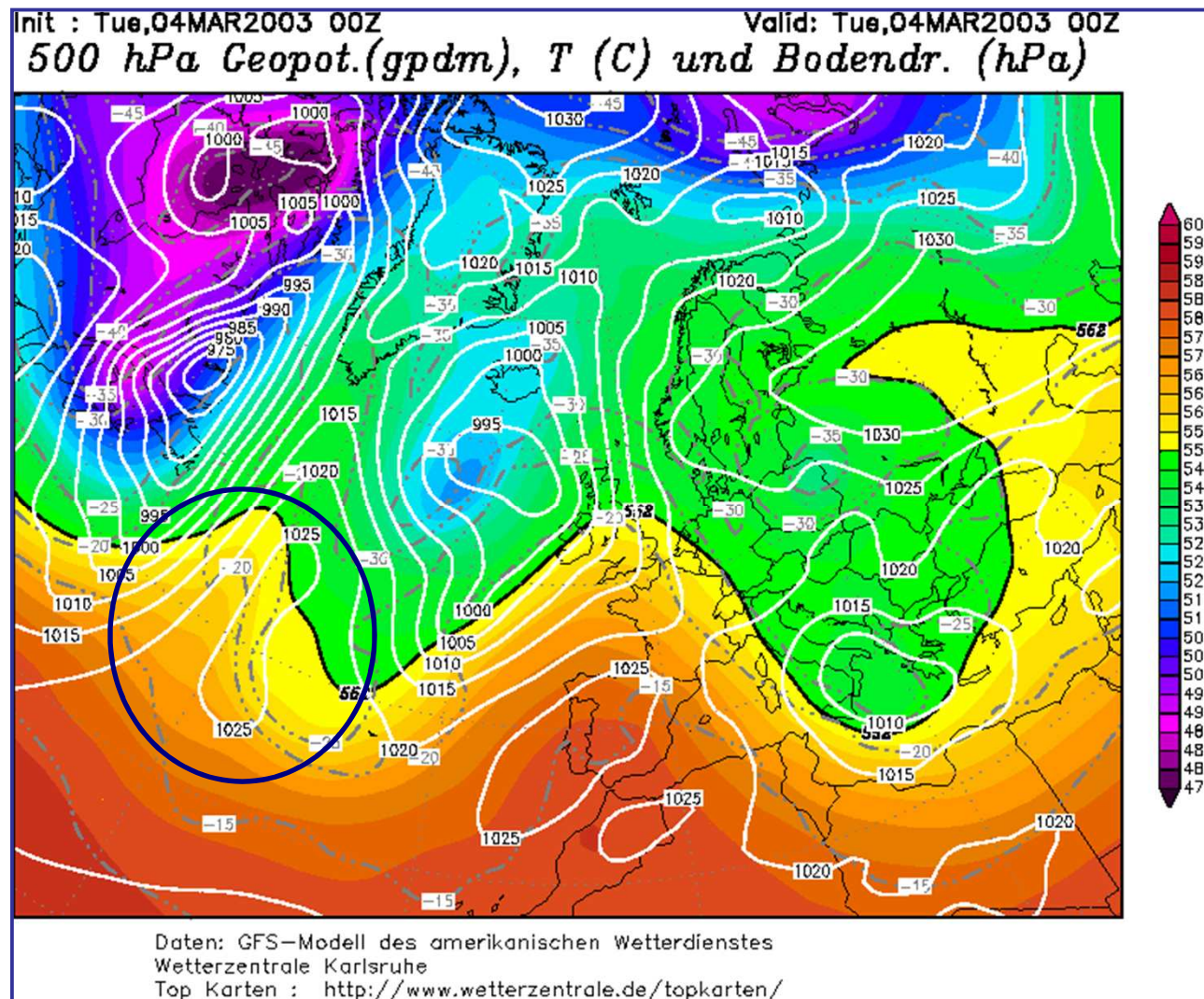
Corte vertical e planta dun anticiclón e dunha borrasca

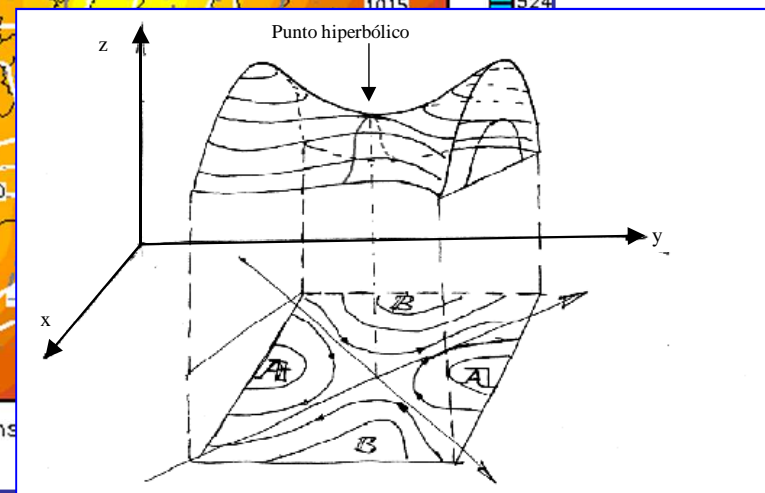
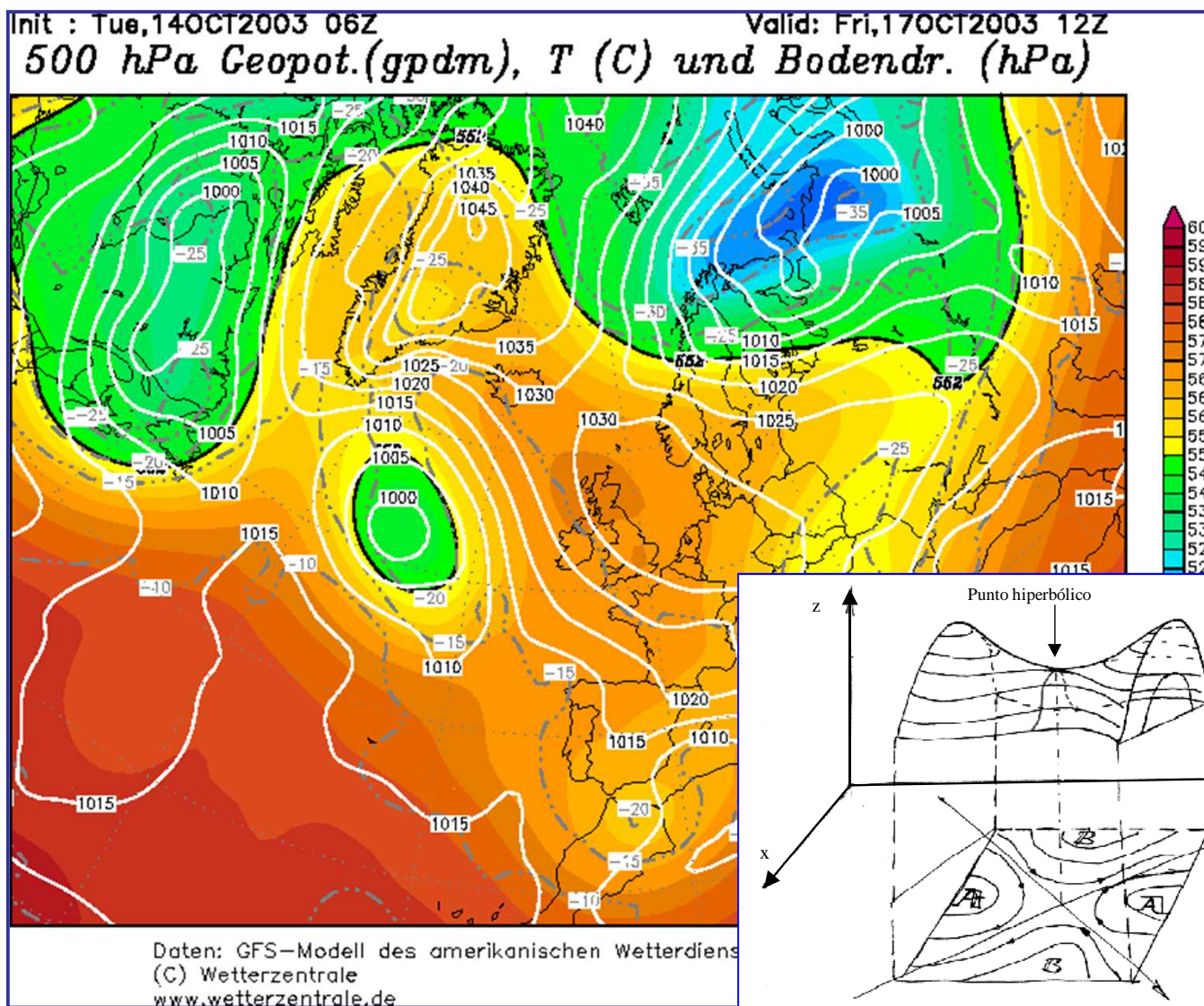
Dorsal

Valgada

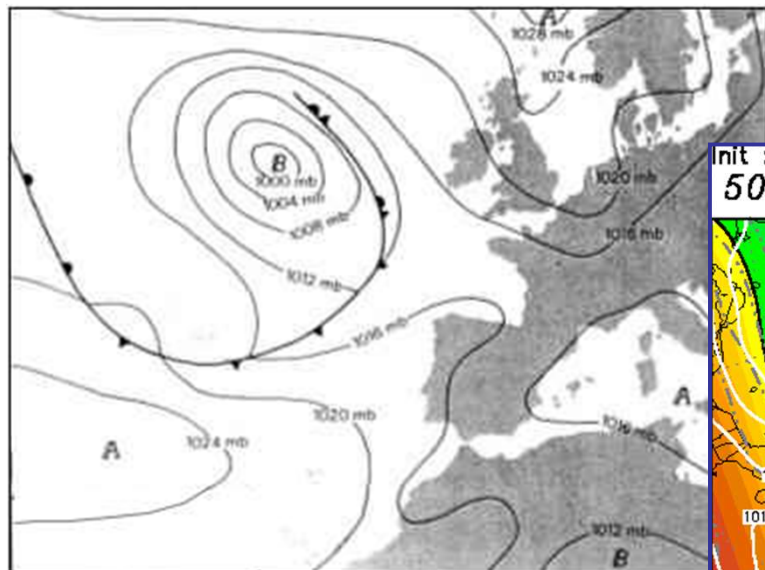
Sela de montar

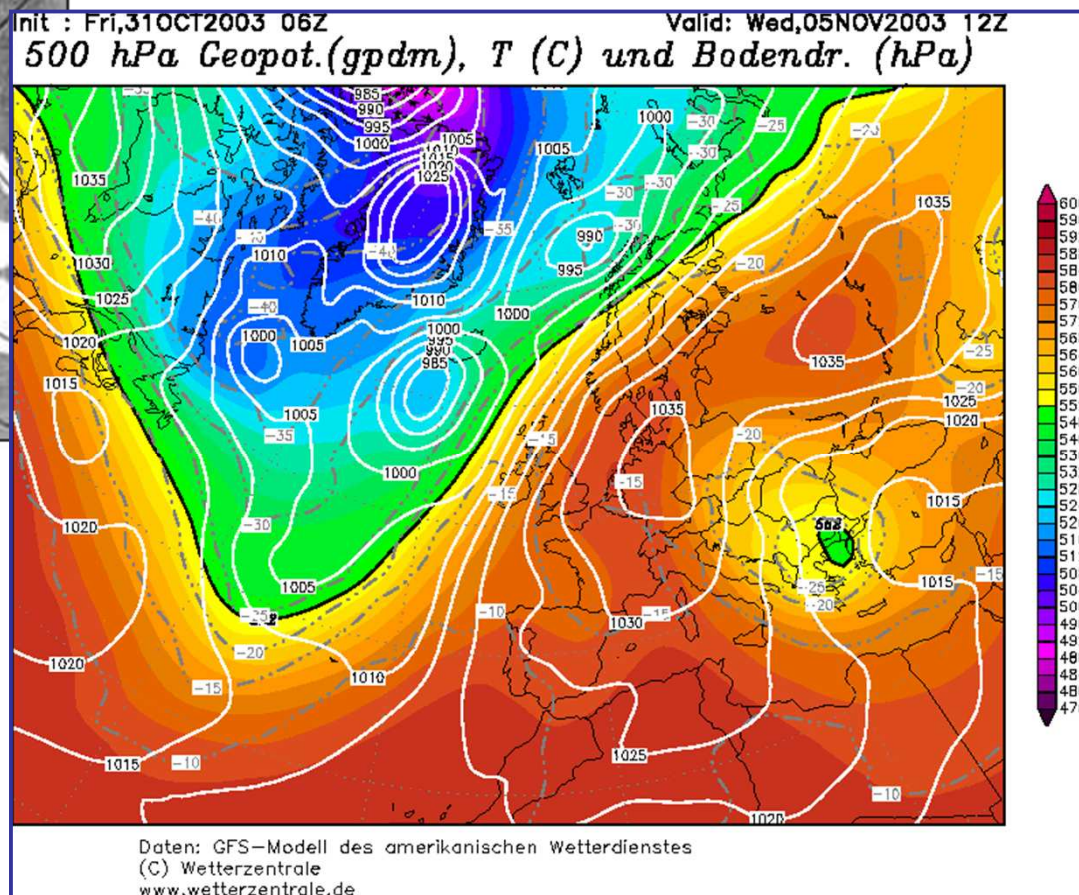
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Configuracións isobáricas destacadas

Pantano barométrico

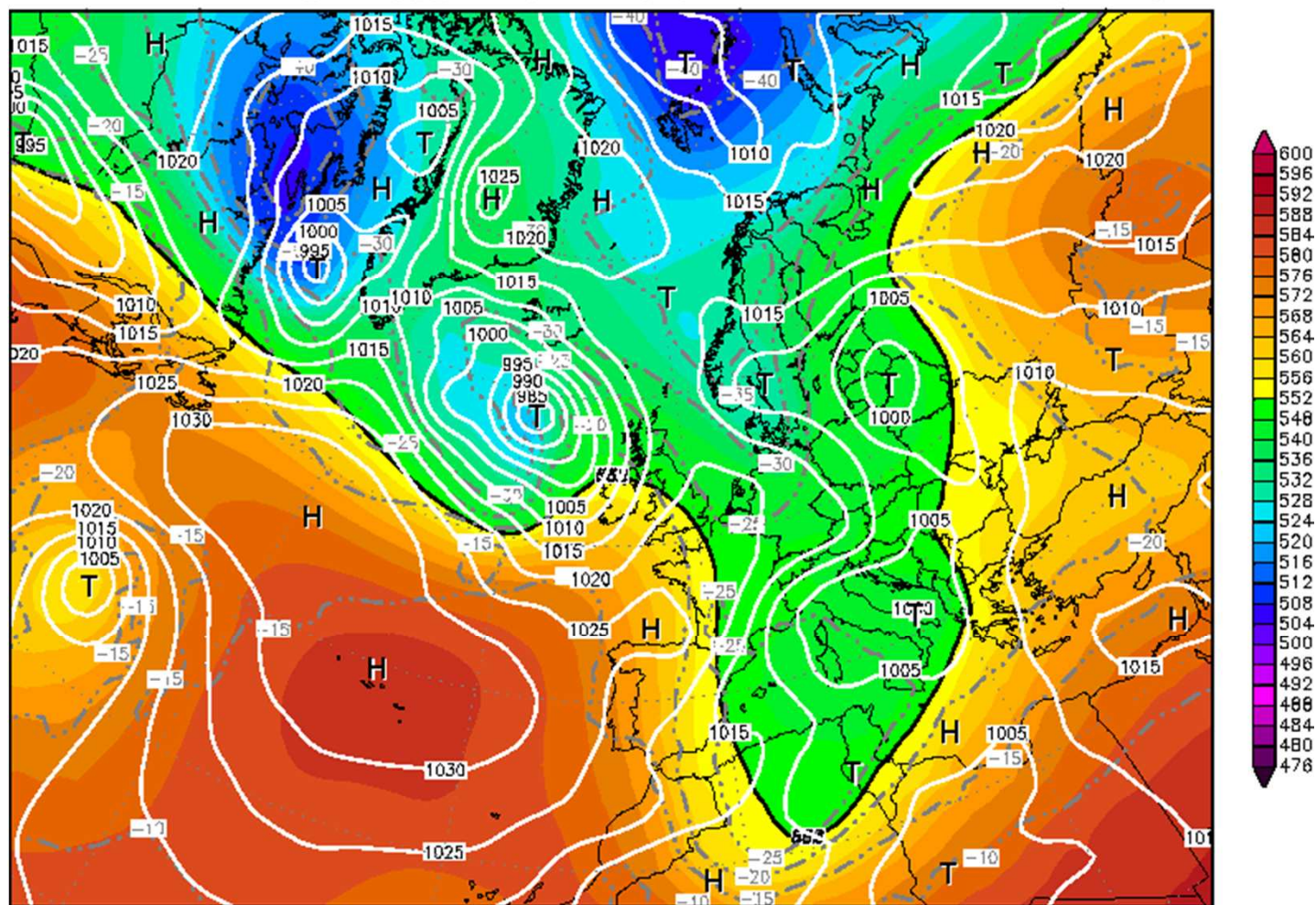
Isobaras paralelas

Init : Mon,16APR2012 06Z

Valid: Mon,16APR2012 18Z

500 hPa Geopot.(gpm), T (C) und Bodendr. (hPa)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

XUNTA D

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

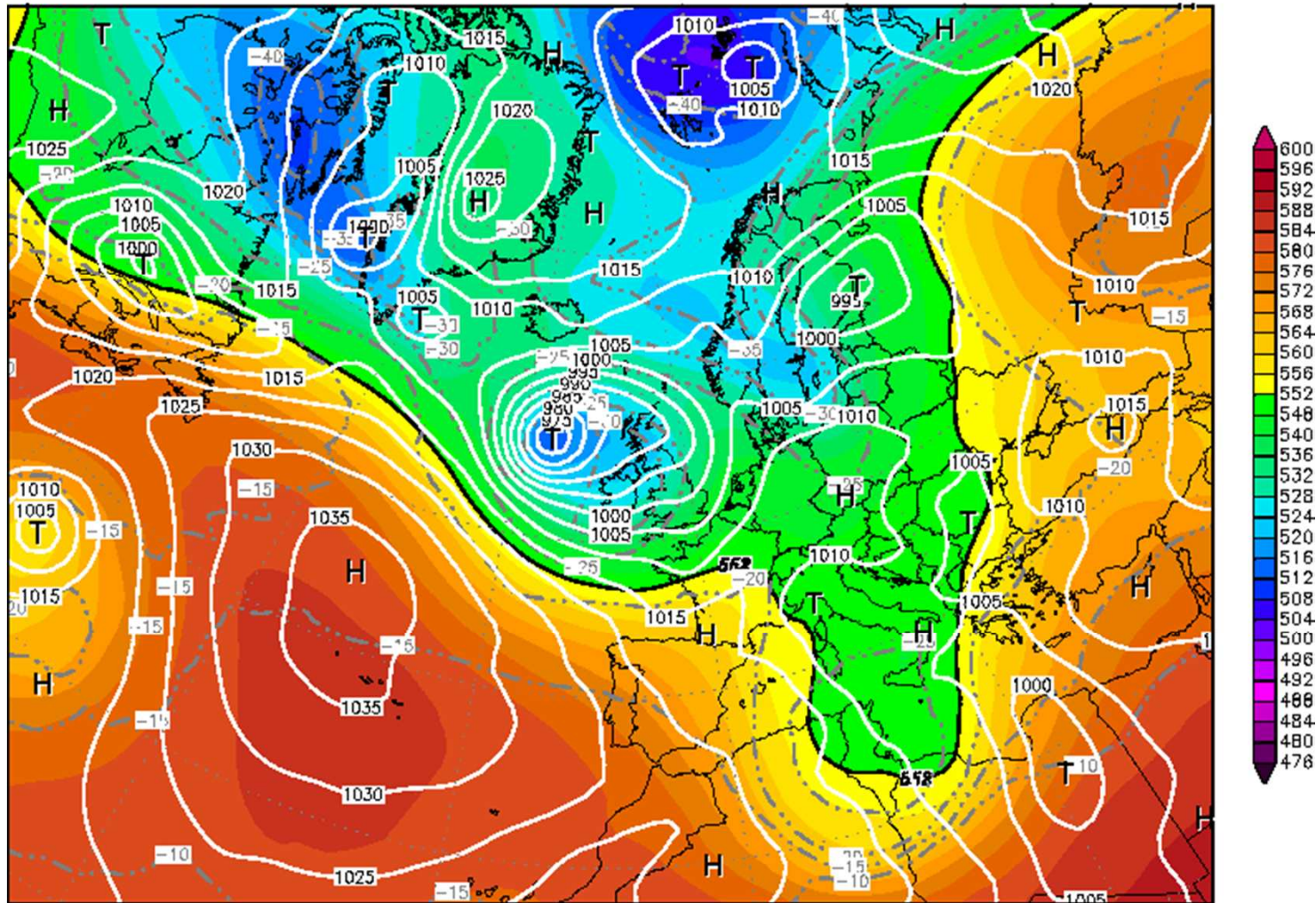
meteo Galicia

Init : Mon,16APR2012 06Z

Valid: Tue,17APR2012 12Z

500 hPa Geopot.(gpm), T (C) und Bodendr. (hPa)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes

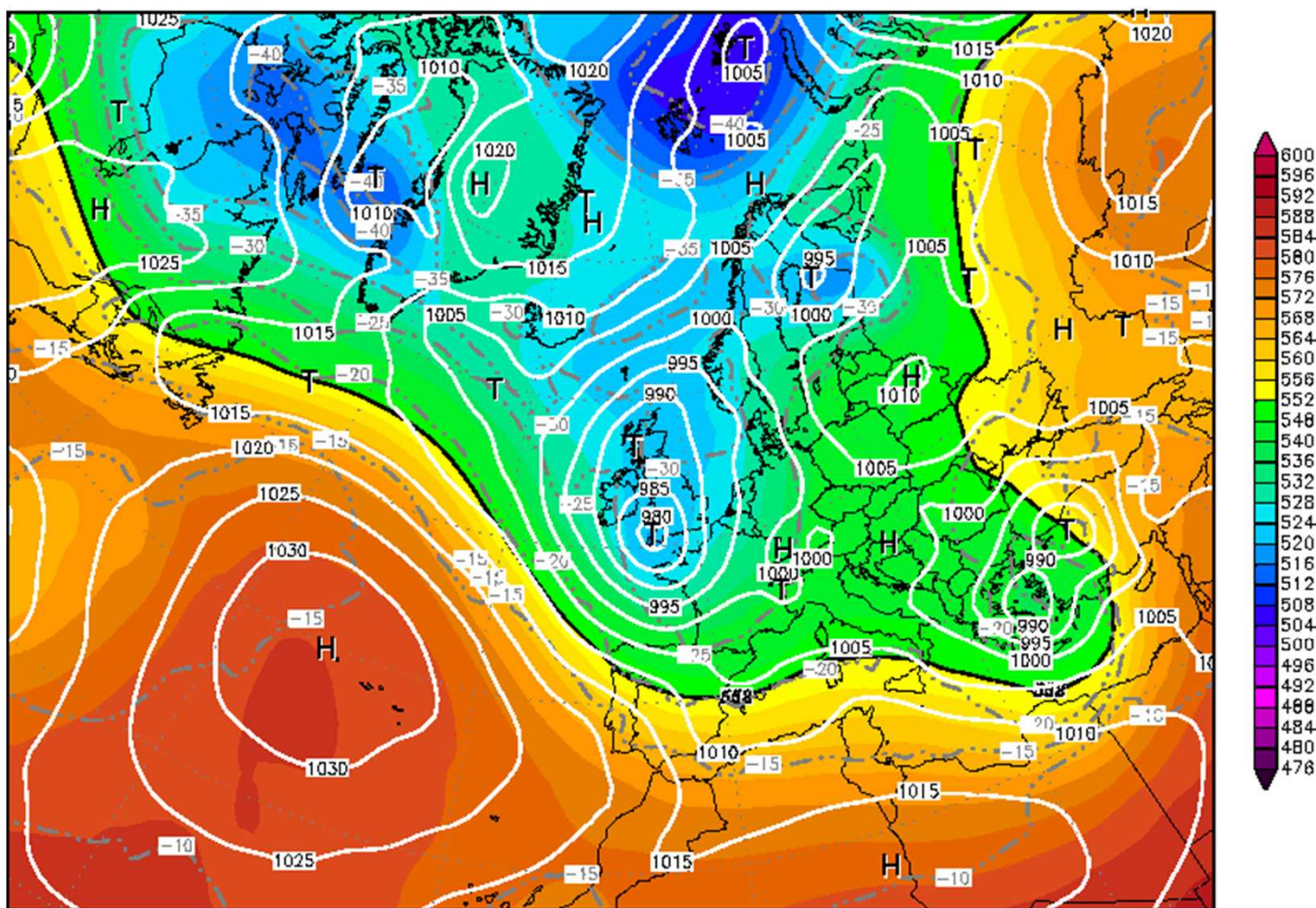
(C) Wetterzentrale

www.wetterzentrale.de

Init : Mon,16APR2012 06Z

Valid: Wed,18APR2012 12Z

500 hPa Geopot.(gpm), T (C) und Bodendr. (hPa)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes

(C) Wetterzentrale

www.wetterzentrale.de

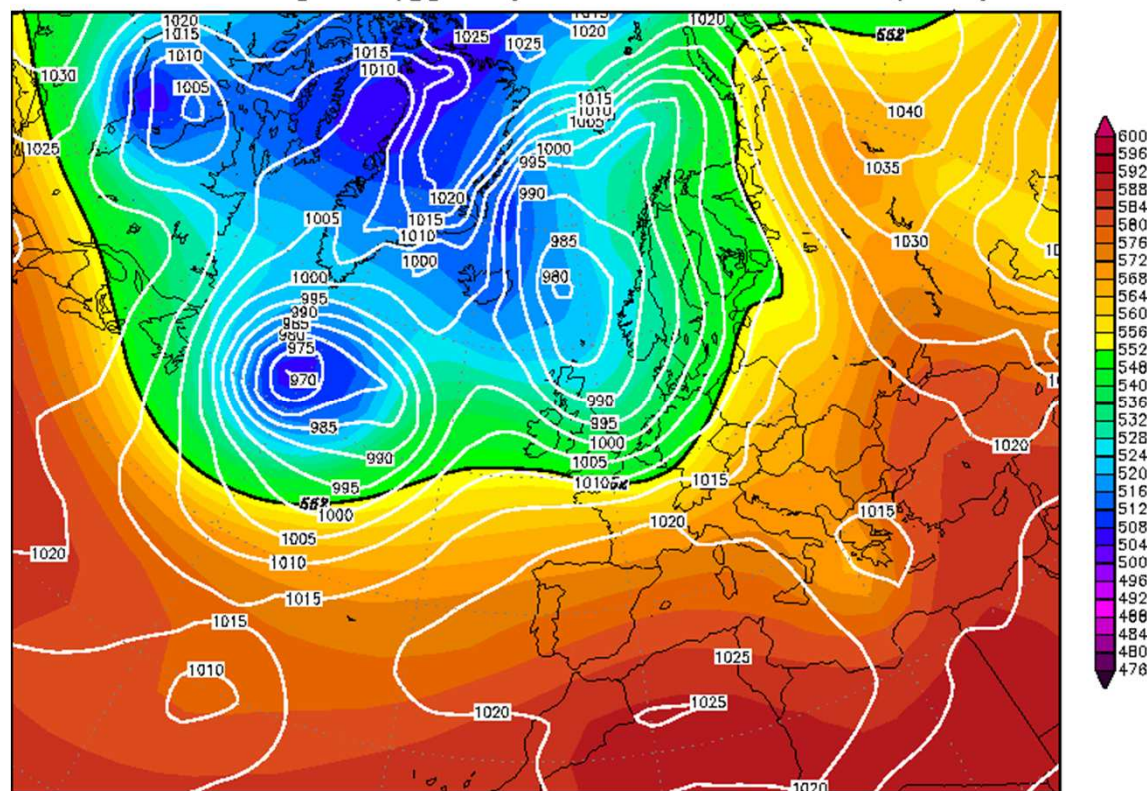
Niveles de presión e as súas alturas medias

Presión (hPa)	850	700	500	300	250	200	100
Altura (m)	1.500	3.000	5.500	9.000	11.000	13000	16.000

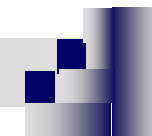
Init : Sun,02NOV2003 12Z

Valid: Mon,03NOV2003 12Z

500 hPa Geopot. (gpm) und Bodendruck (hPa)

Daten: 12z-Lauf des JMA-Modells (Japan)
 (C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

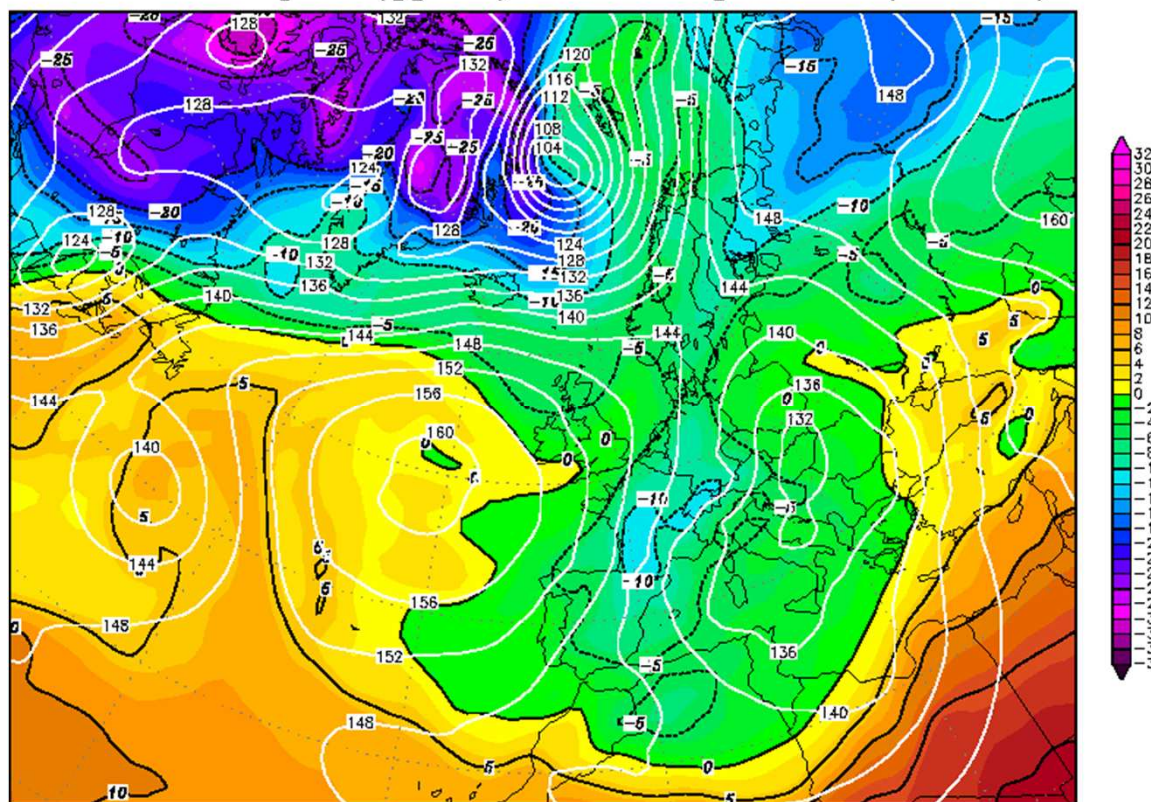
Niveles de presión e as súas alturas medias

Presión (hPa)	850	700	500	300	250	200	100
Altura (m)	1.500	3.000	5.500	9.000	11.000	13000	16.000

Init : Tue,15FEB2005 06Z

Valid: Thu,17FEB2005 06Z

850 hPa Geopot. (gpm) und Temperatur (Grad C)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes
 (C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

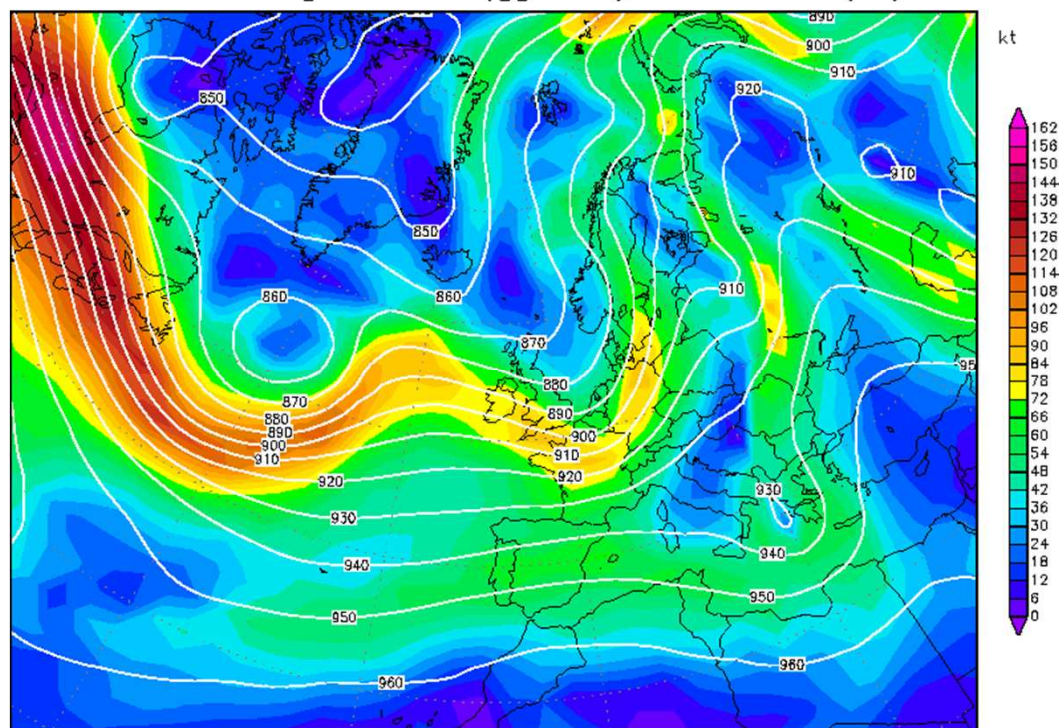

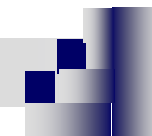
Niveles de presión e as súas alturas medias

Presión (hPa)	850	700	500	300	250	200	100
Altura (m)	1.500	3.000	5.500	9.000	11.000	13.000	16.000

Init : Sun,02NOV2003 12Z Valid: Mon,03NOV2003 12Z
 300 hPa Geopotential (gdam) und Wind (kt)

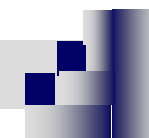
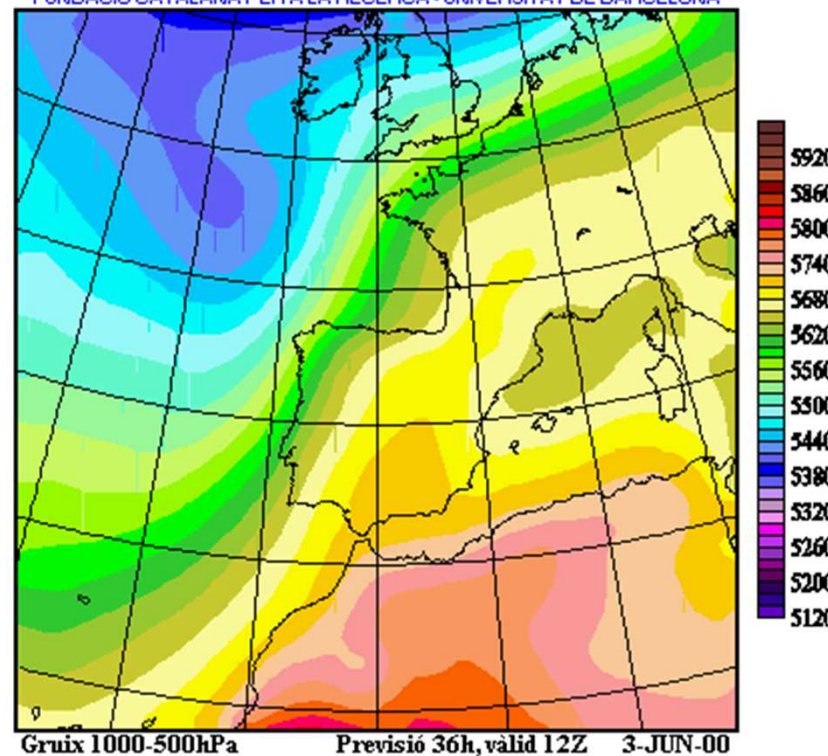
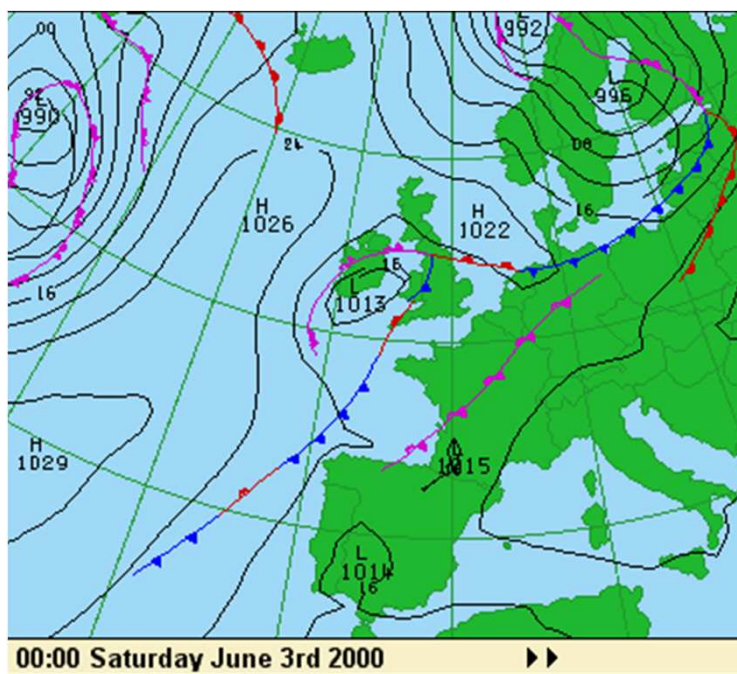
Daten: JMA-Modell des japanischen Wetterdienstes
 (C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

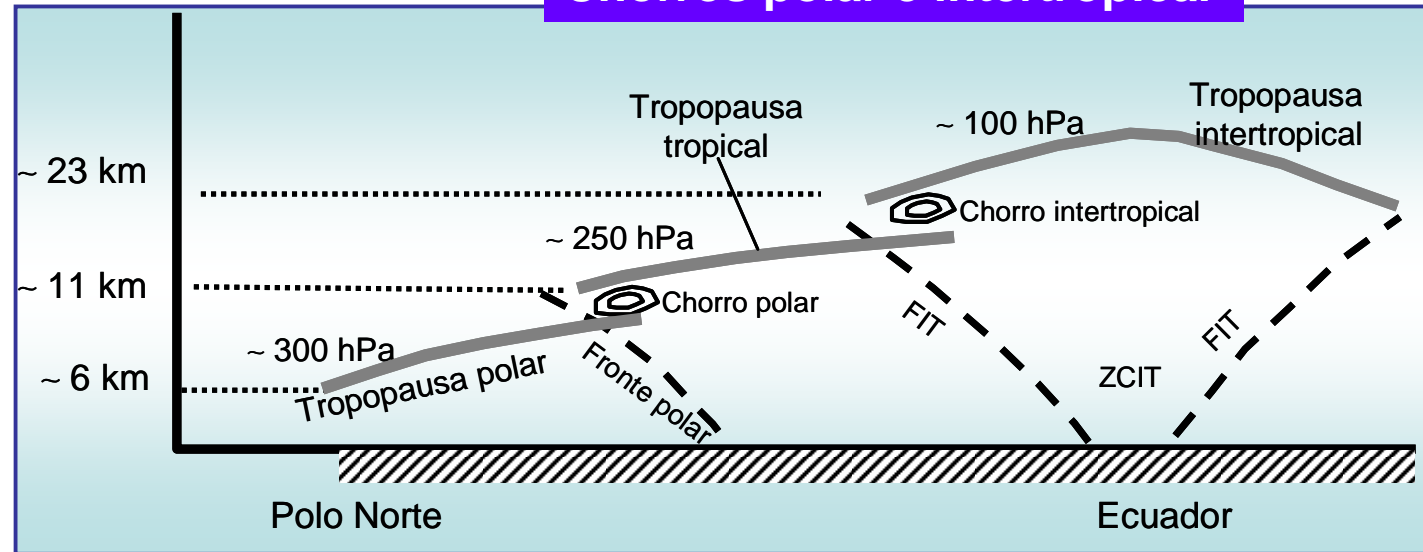
Mapas de espesor

SERVEI DE METEOROLOGIA DE CATALUNYA
FUNDACIÓ CATALANA PER A LA RECERCA - UNIVERSITAT DE BARCELONA

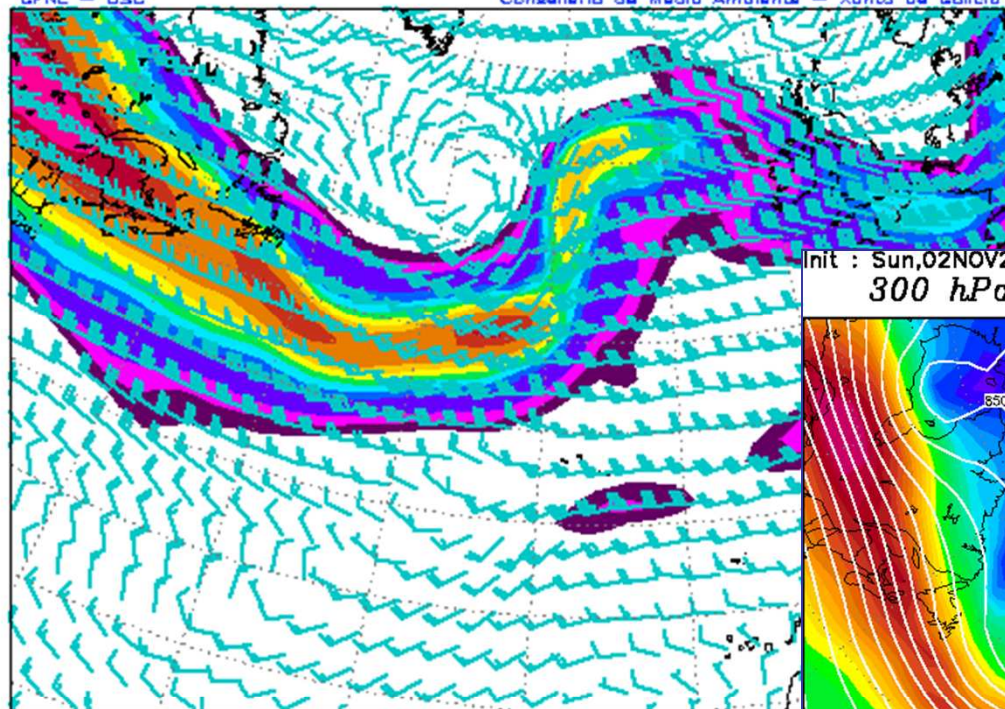
Chorros polar e intertropical

Chorro polar

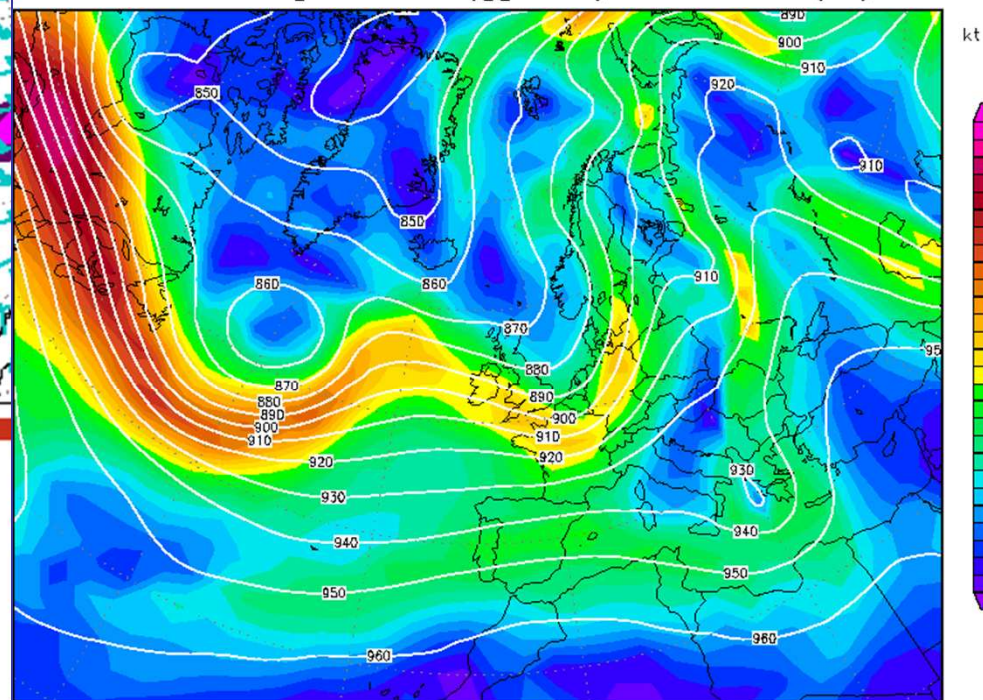
- Lonxitude de centos ou miles de km de largo, ancho de varios centos de km e profundidade de 2-4 km.
- Presenta cizalladura vertical e transversal.
- Unha velocidade mínima de 100 km/h en todo o chorro e mesmo pode superalos 300 km/h.

AVN - NCEP 12Z03NOV2003
Chorro: Velocidade do vento a 300 Hp
CFNL - USC
Consellería de Medio Ambiente - Xunta de Galicia

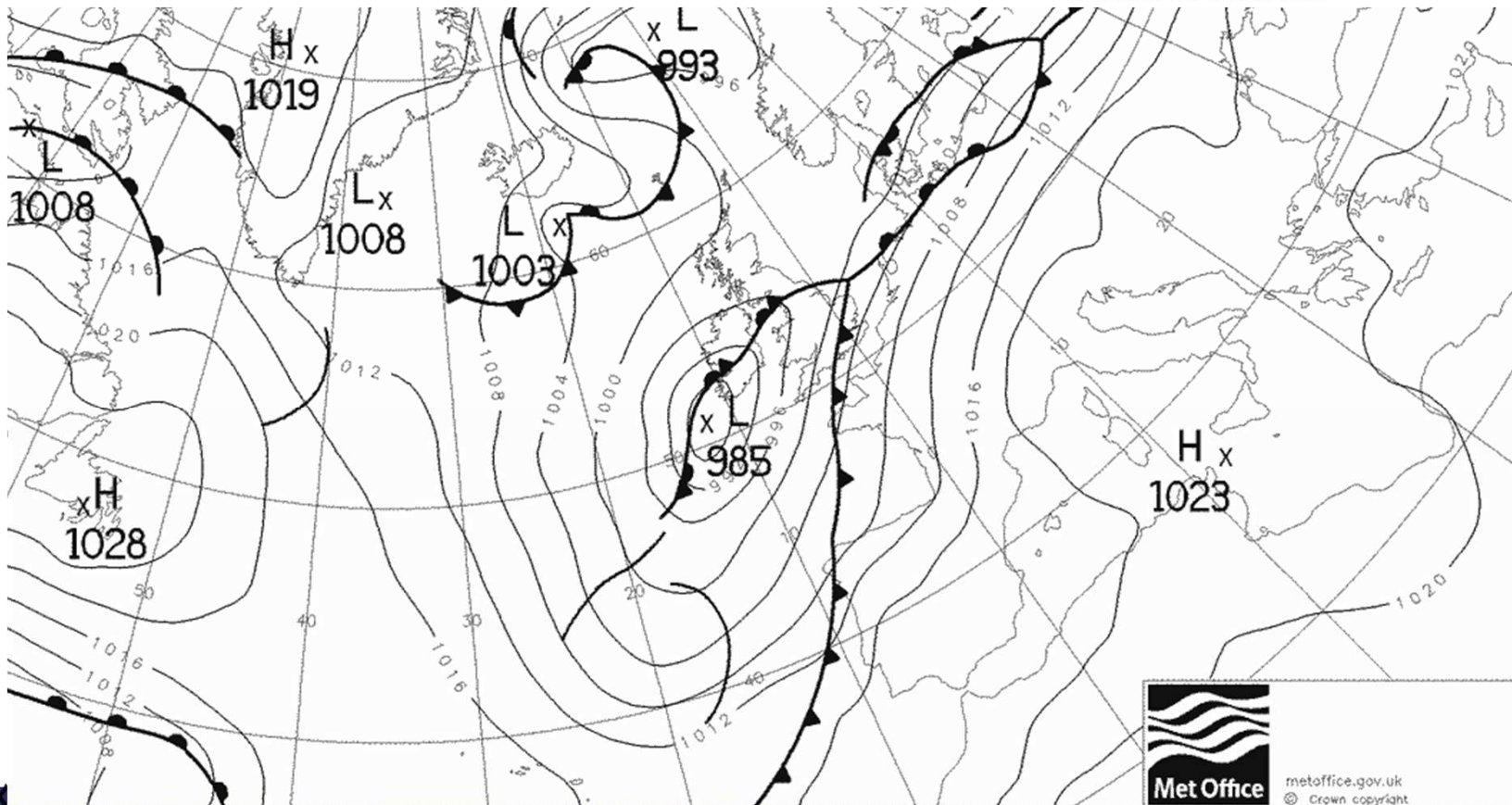
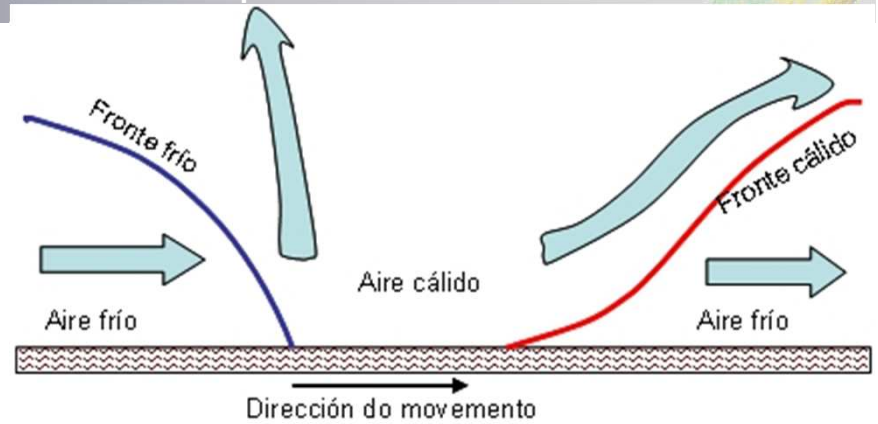
30 33 36 42 45 48 51 54 57 63
m/a

Init : Sun,02NOV2003 12Z Valid: Mon,03NOV2003 12Z
300 hPa Geopotential (gpdam) und Wind (kt)

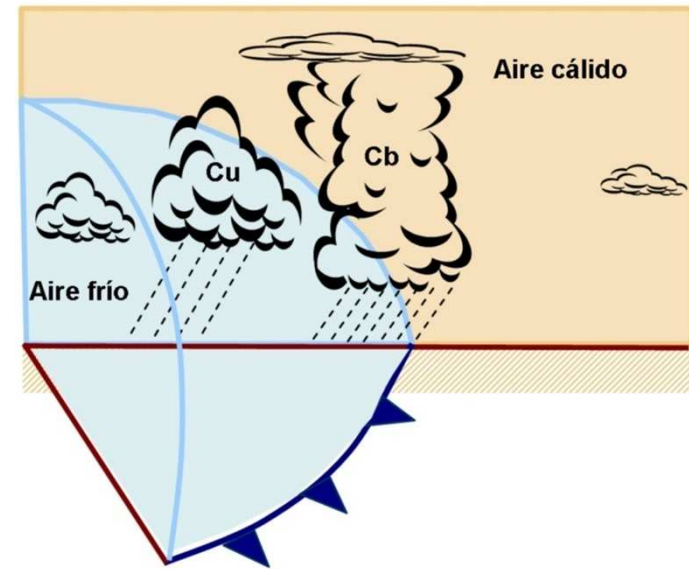
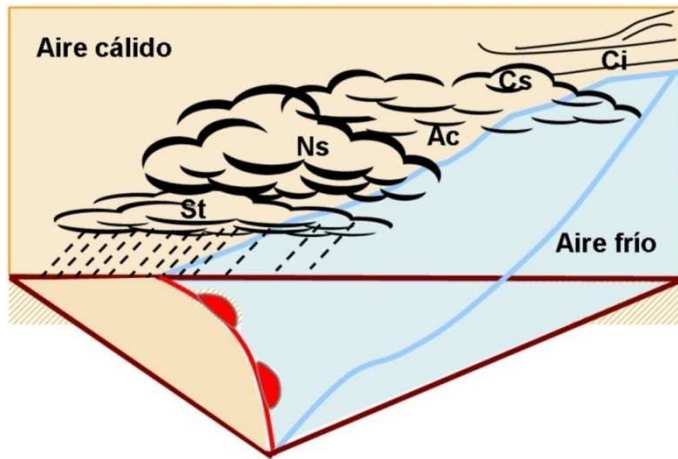
Daten: JMA-Modell des japanischen Wetterdienstes
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

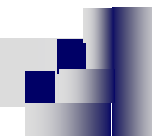
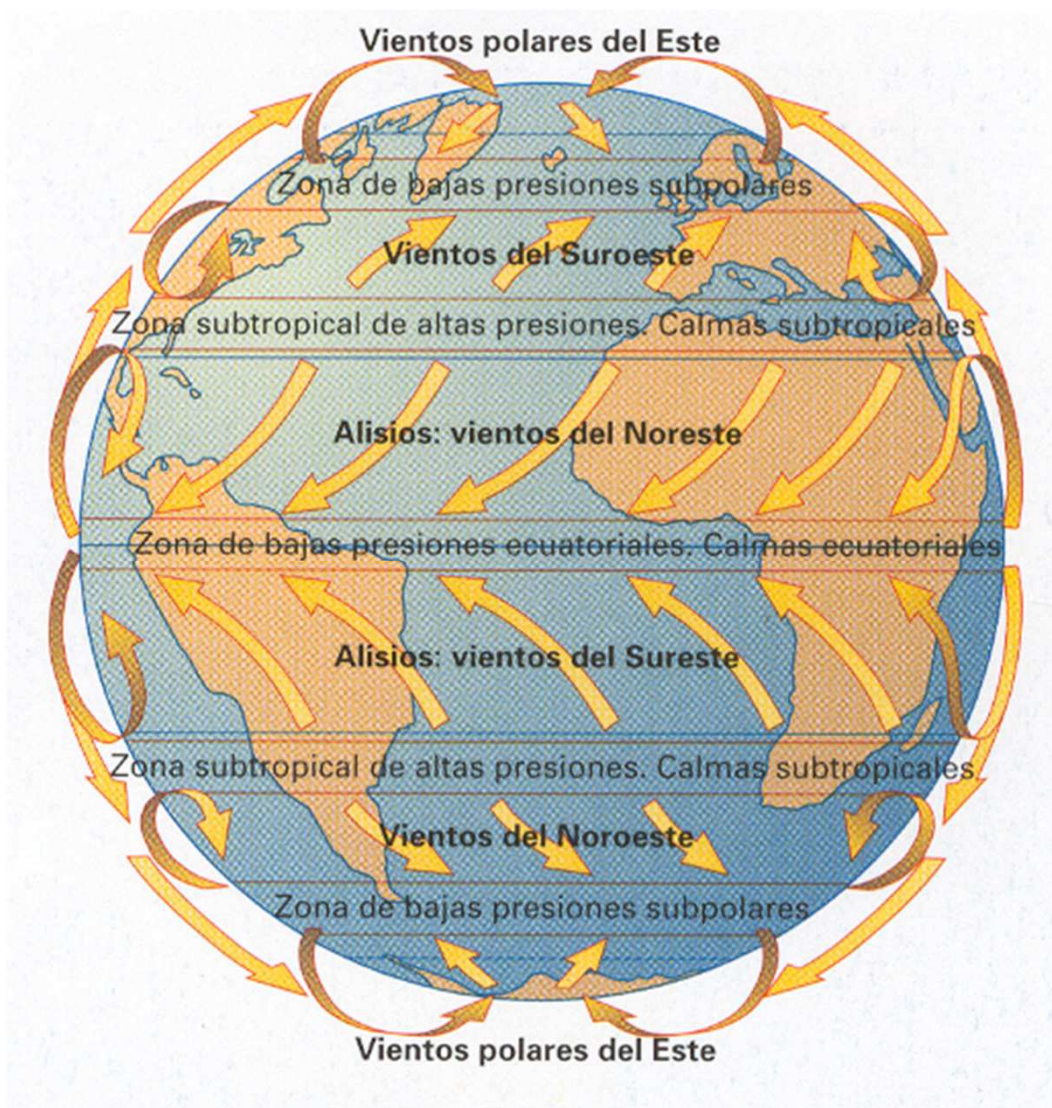
metoffice.gov.uk
© Crown copyright

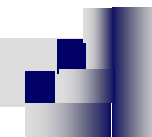
Circulación xeral atmosférica

Centros de acción

- **Anticiclón das Azores:**
no verán: abrigo aerolóxico
no inverno: **ó desprazarse cara ó sur supón un alimento de aire húmido e cálido**
- **Depresión de Islandia:** entre a zona de fricción de altas polares e subtropicais. Centro coase permanente.
- **Anticiclóns centroeuropeos:** debidos ó prolongado arrefriamento do continente. So aparece nos mapas de superficie.

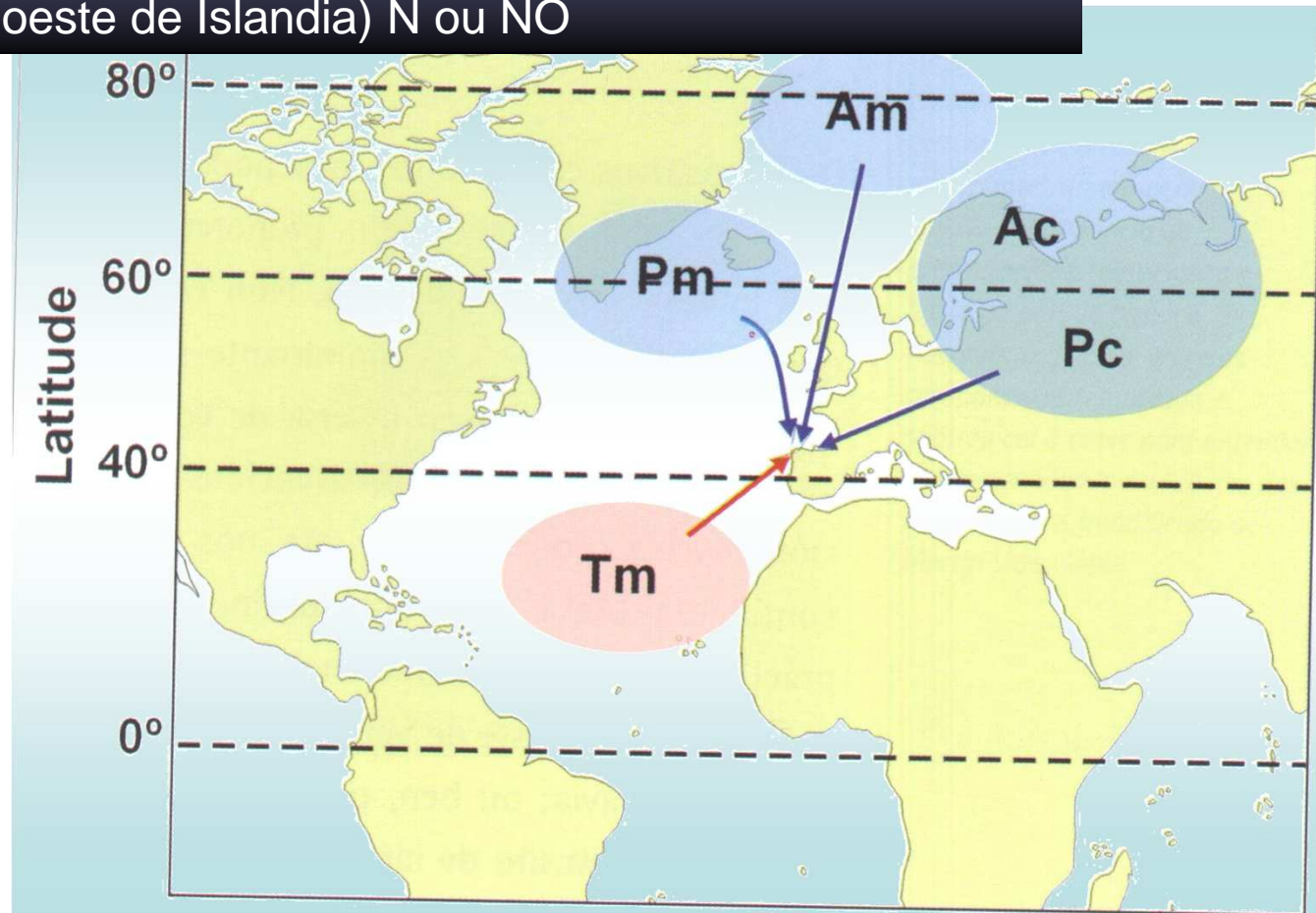
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Masas de aire

Teñen as características da rexión manancial onde se xeneran. As que afectan a Galicia son:

Am: (rexión fonte: leste de Groenlandia) dirección N-S. A P.Ibérica é o límite da súa influencia

Pm: (rexión fonte: sudoeste de Islandia) N ou NO

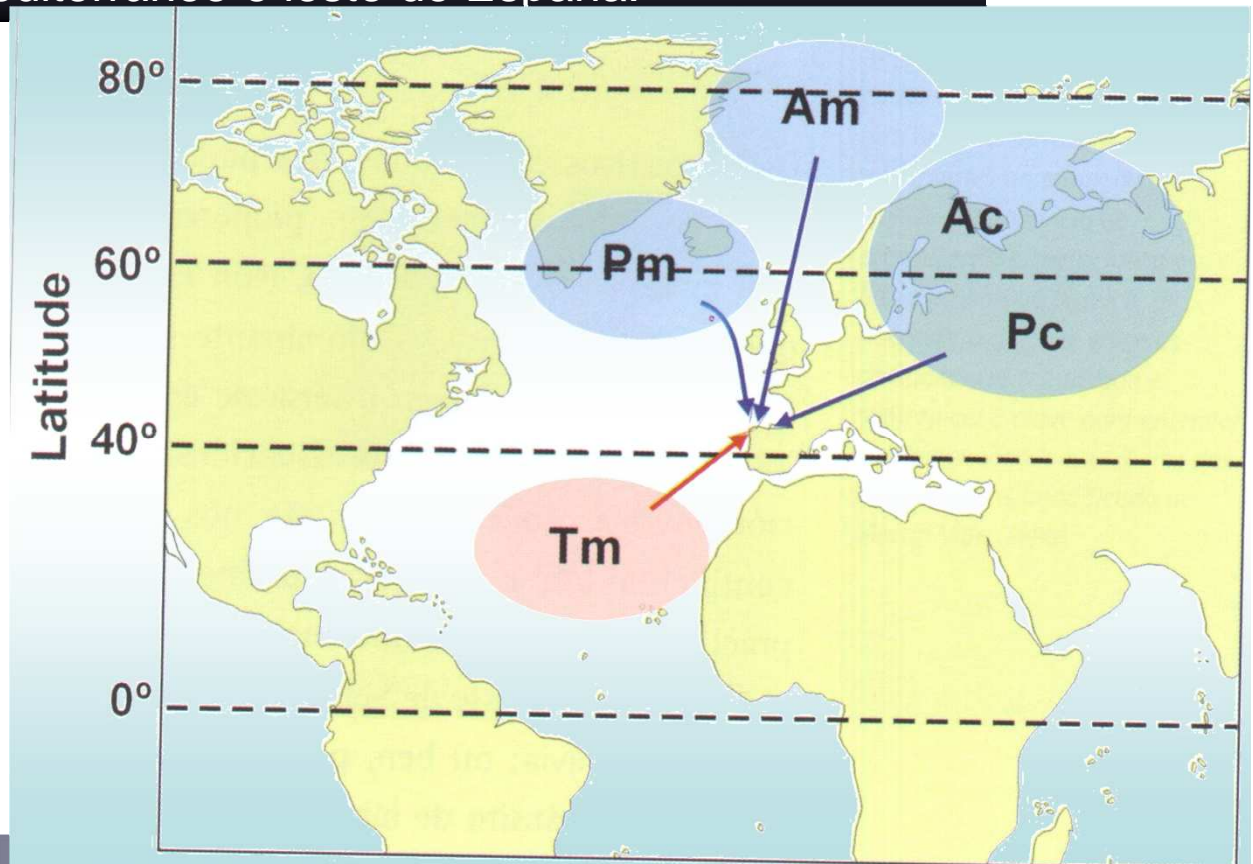

Masas de aire

T_m: o percorrido oceánico implicará arrefriamento e aumento de humidade: estabilización

Ac e **Pc**: procedentes do continente euroasiático: escasas porque son circulación do leste. Gran rapidez, acusado descenso de temperaturas, neve en cotas baixas no Mediterráneo e leste de España.

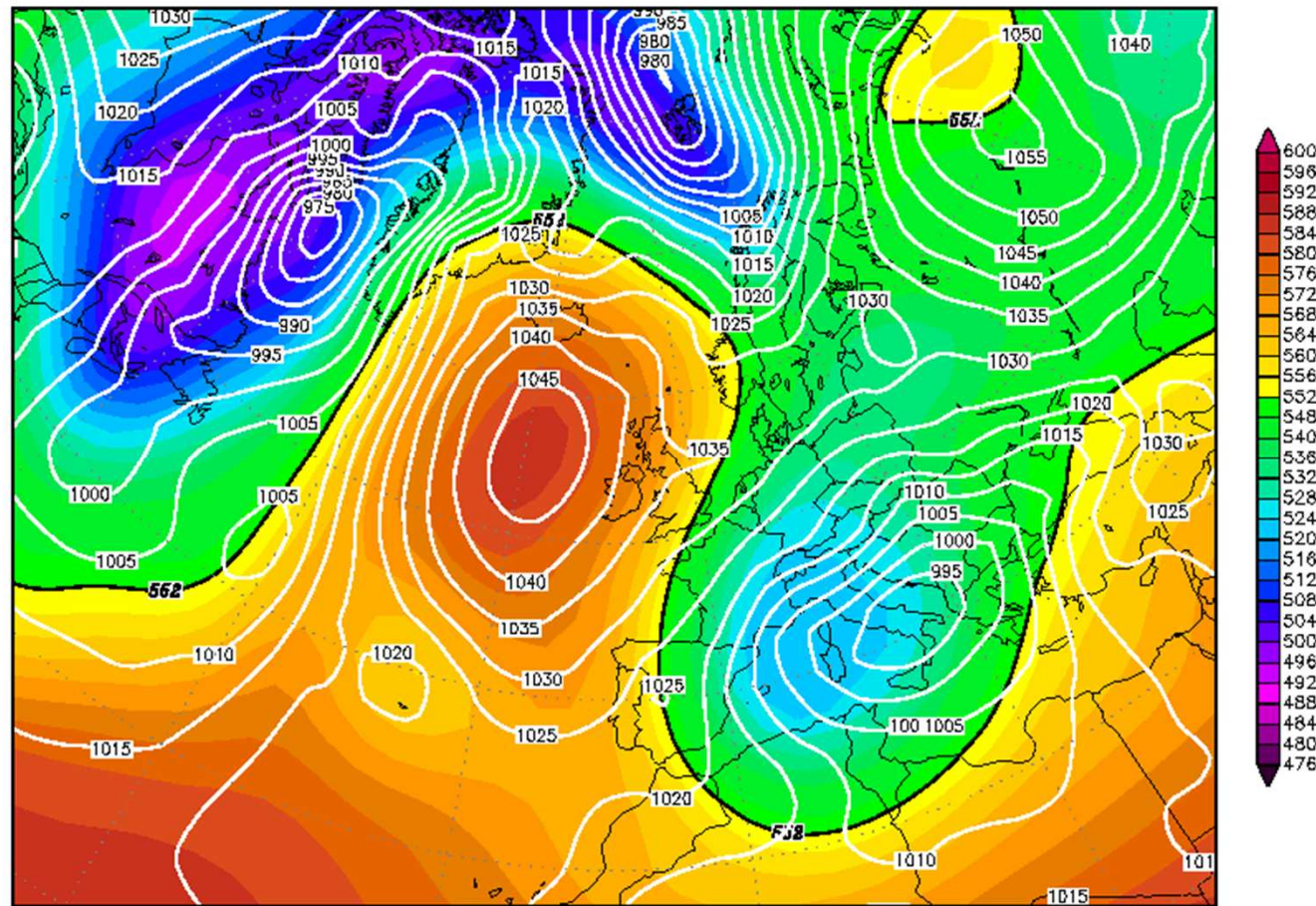
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Exemplo: entrada de aire frío polar continental:

26 de xaneiro de 2005

26JAN2005 00Z

500 hPa Geopotential (gpm) und Bodendruck (hPa)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

MeteoGalicia

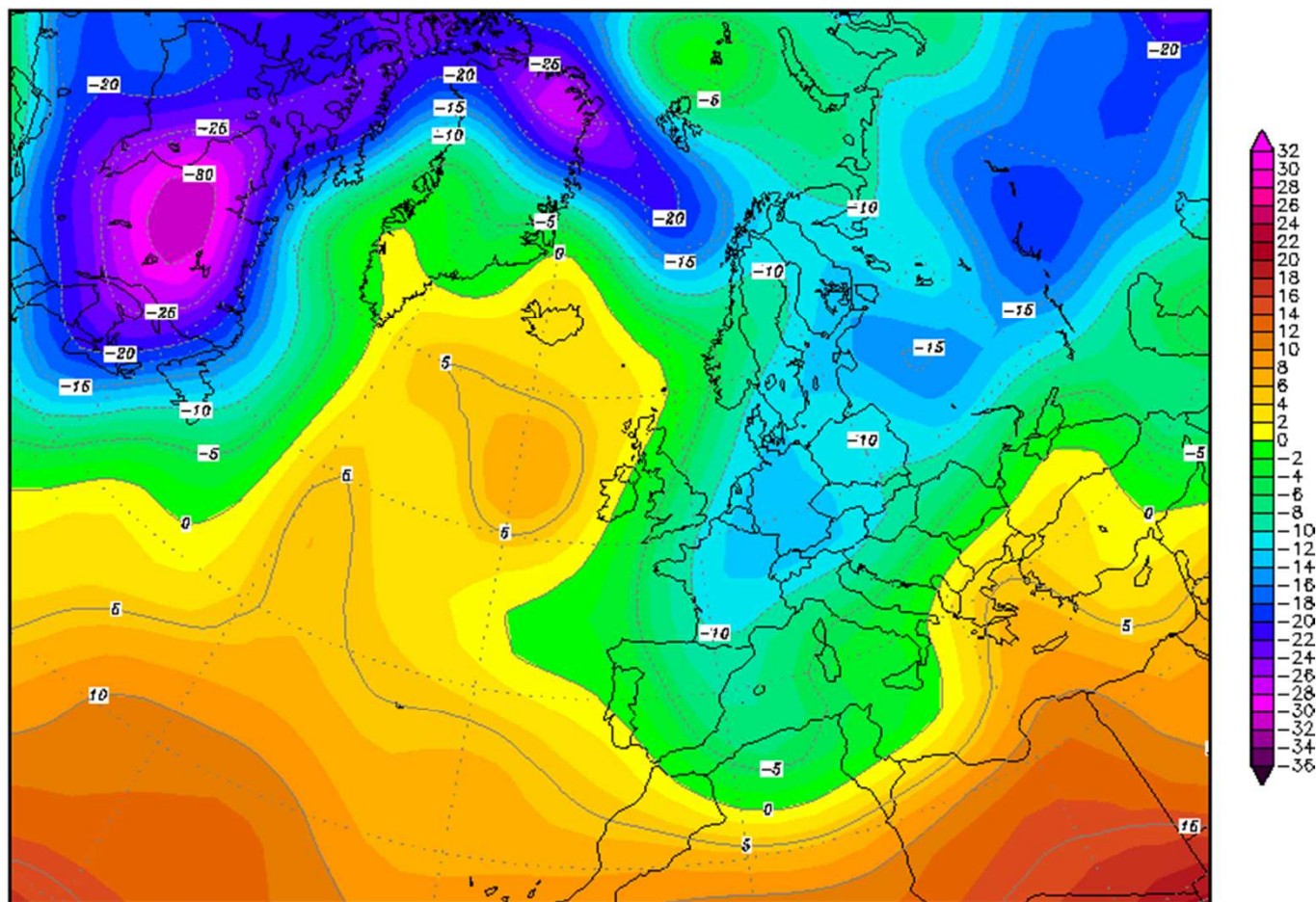
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Exemplo: entrada de aire frío polar continental: mapa de 850mb

26 de xaneiro de 2005

26JAN2005 00Z

850 hPa Temperatur (Grad C)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

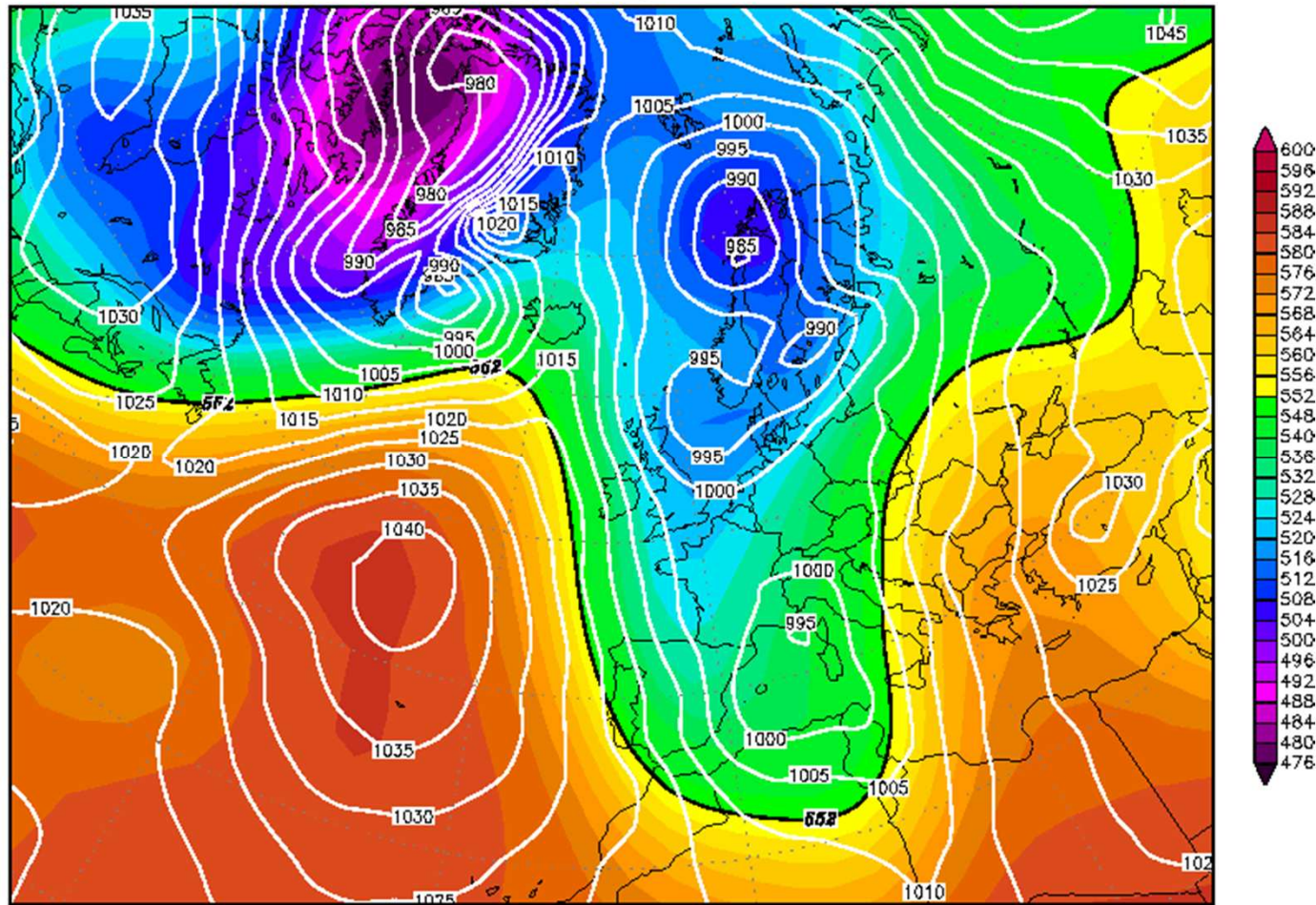
MeteoGalicia

Exemplo: entrada de aire ártico marítimo:

26 de decembro de 2004

26DEC2004 00Z

500 hPa Geopotential (gpm) und Bodendruck (hPa)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

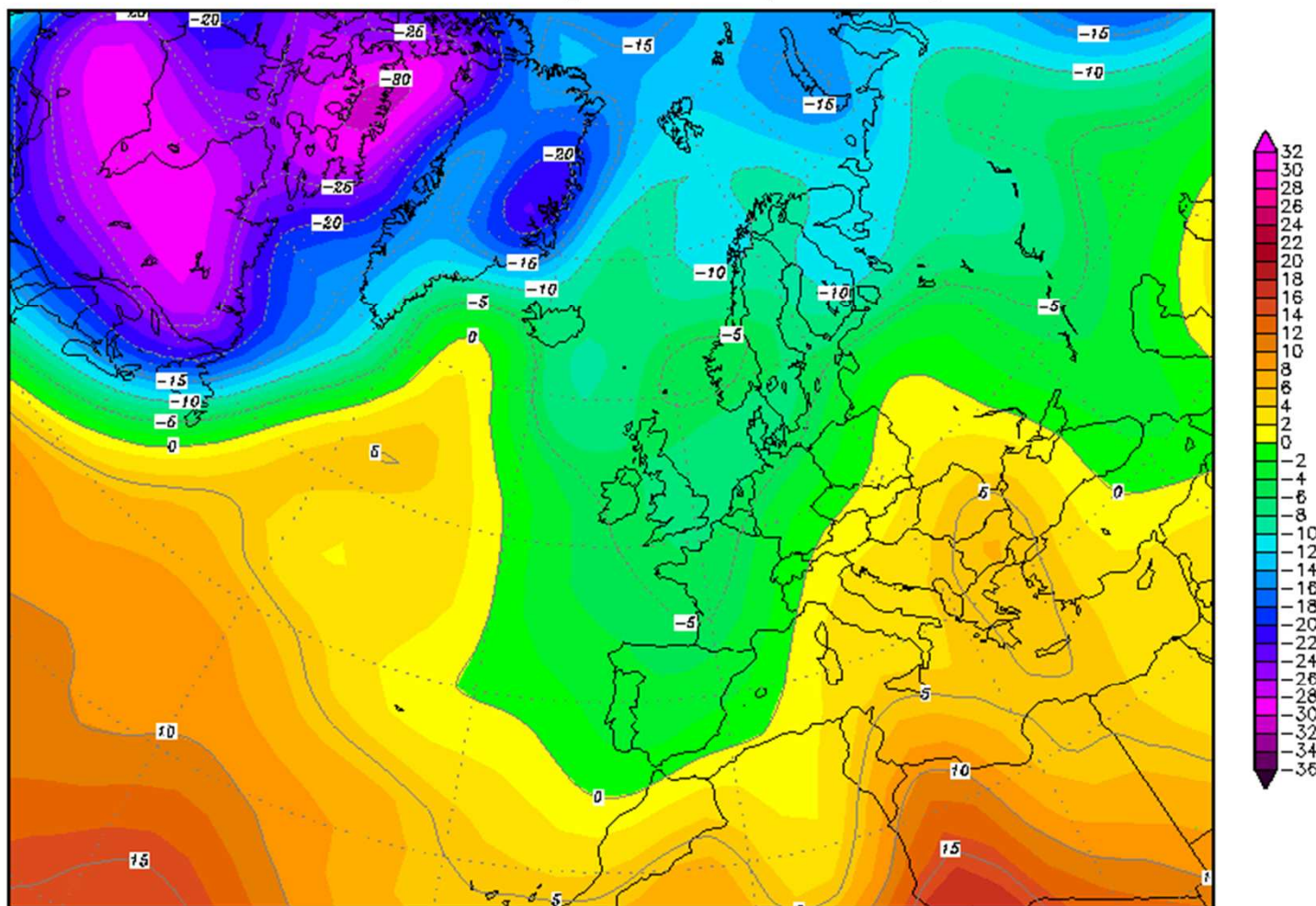
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Exemplo: entrada de aire ártico marítimo: mapa 850 mb

26 de decembro de 2004

26DEC2004 00Z

850 hPa Temperatur (Grad C)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

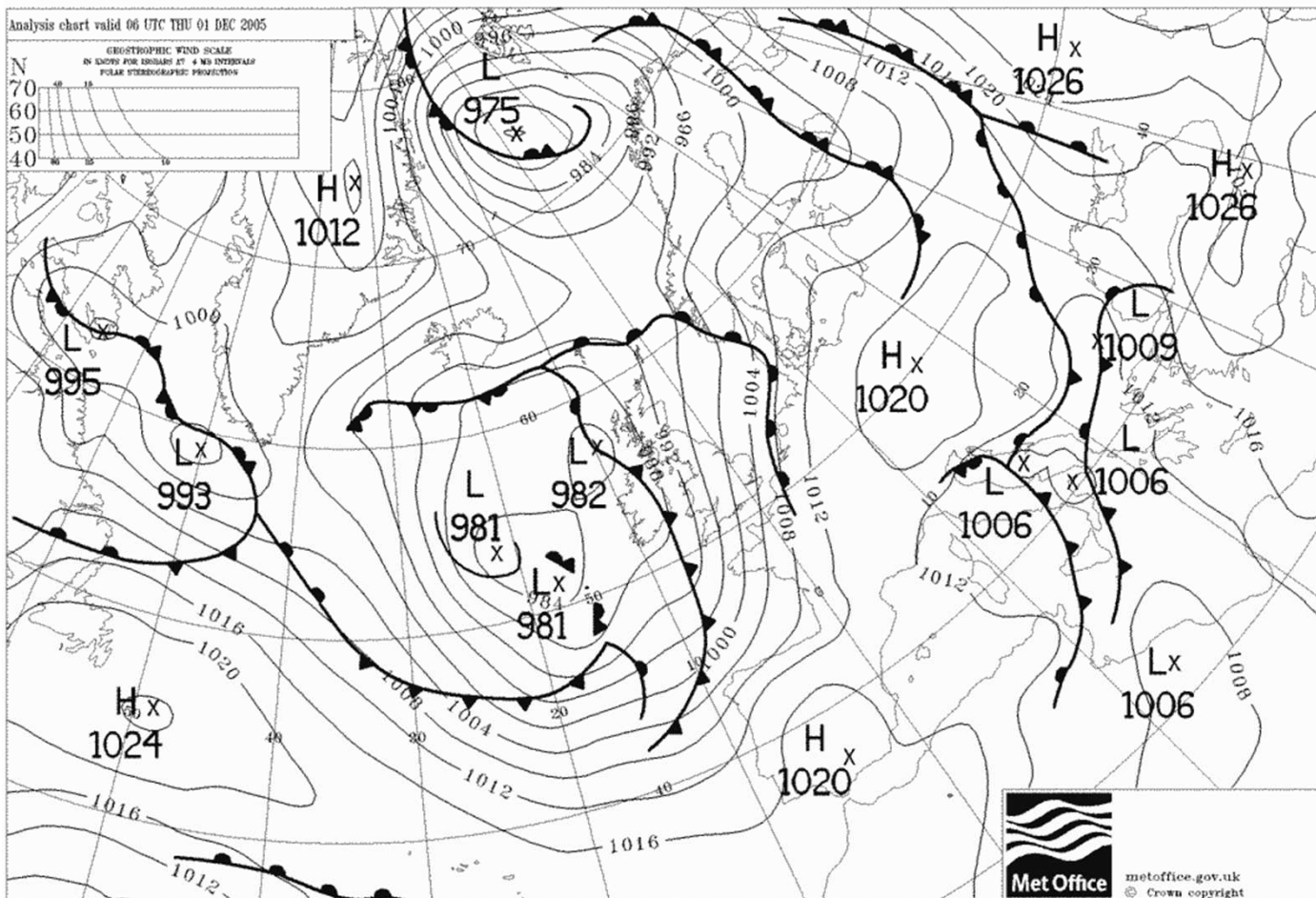
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

meteoGALICIA

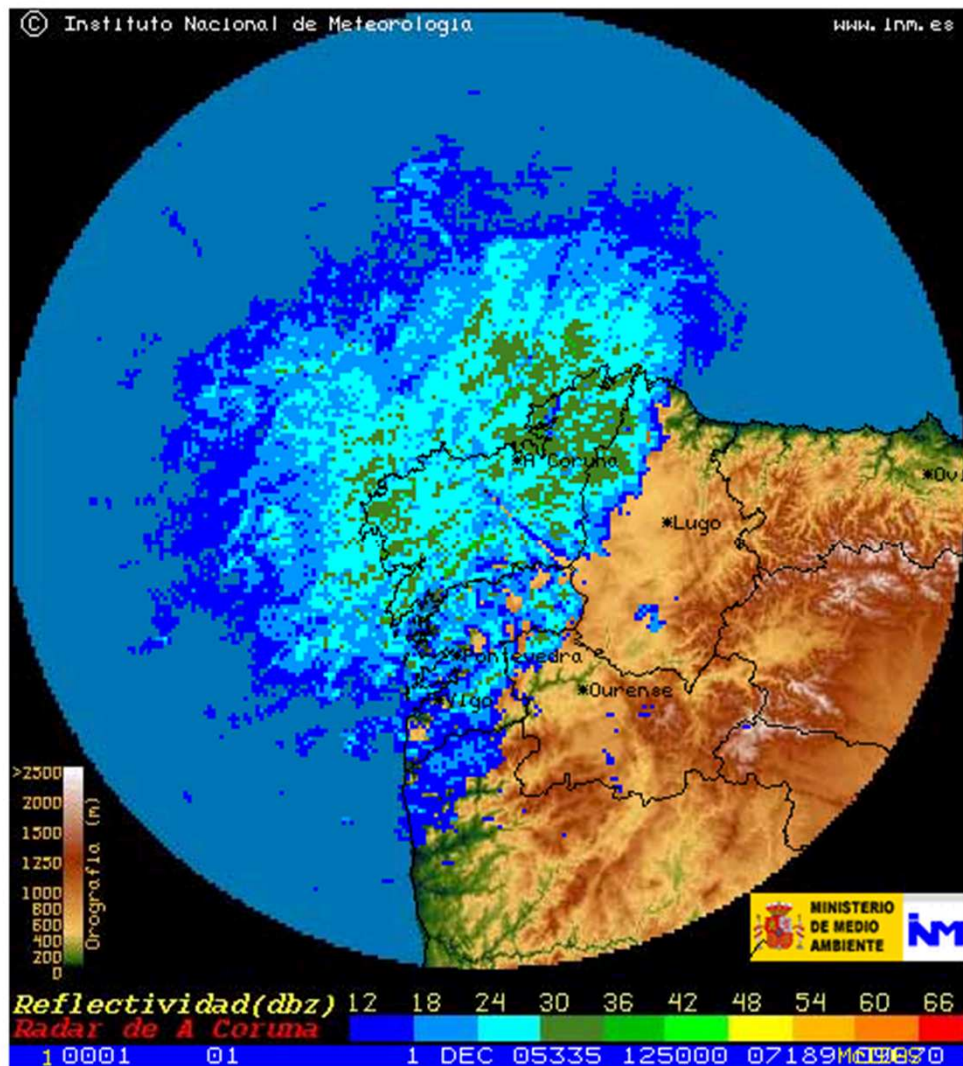
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Situación de suroeste

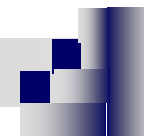
1 de decembro de 2005

Situación de suroeste
1 de decembro de 2005

- Santiago: **67lts/m²**
- Muralla (Lousame): **146lts/m²**
- Monte Aloia (Sta. María de Oia): **113 lts/m²**
- O Invernadeiro (Castro do Val): **68 lts/m²**

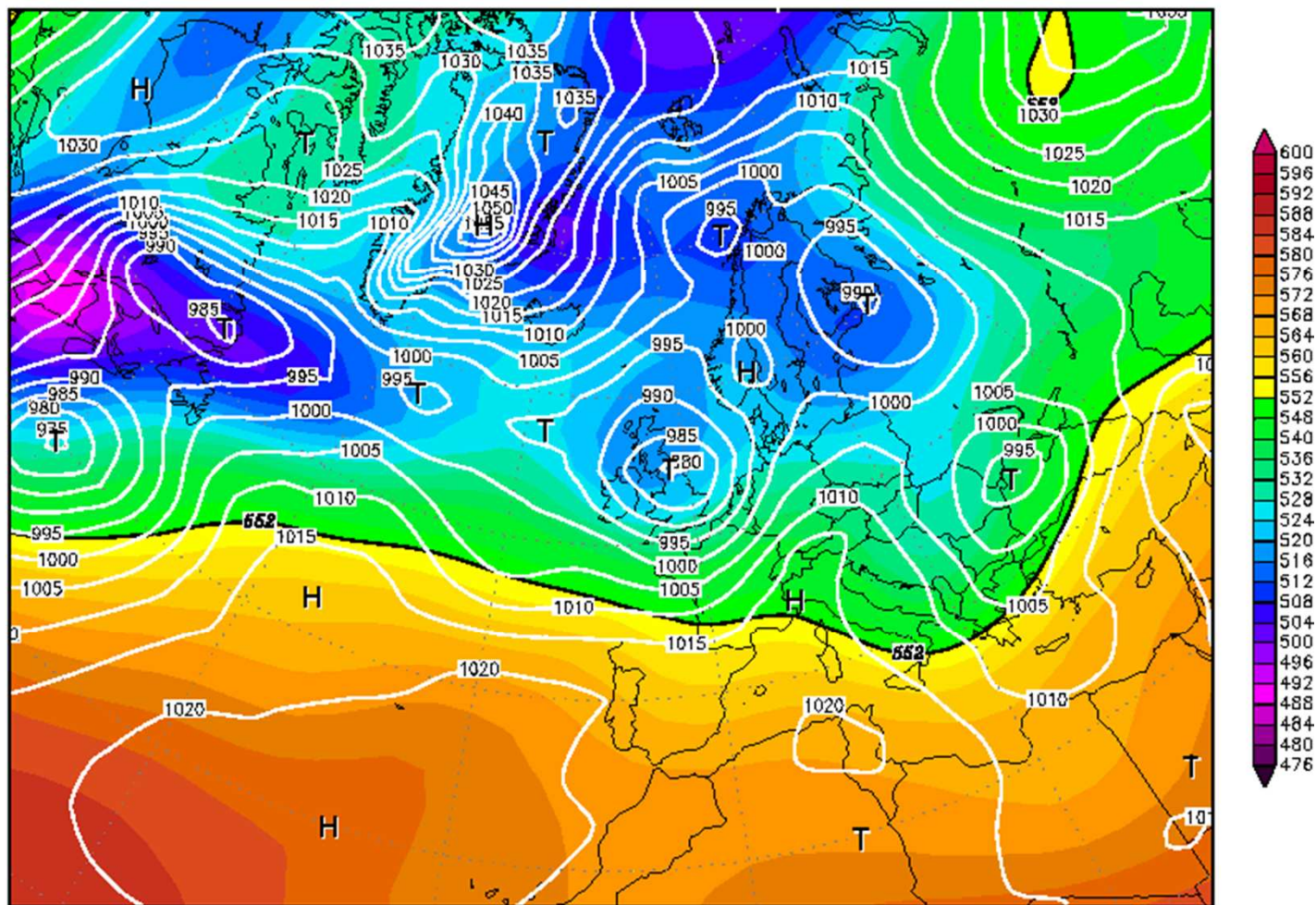
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Sit con fluxo de oestes

16 xaneiro de 2004

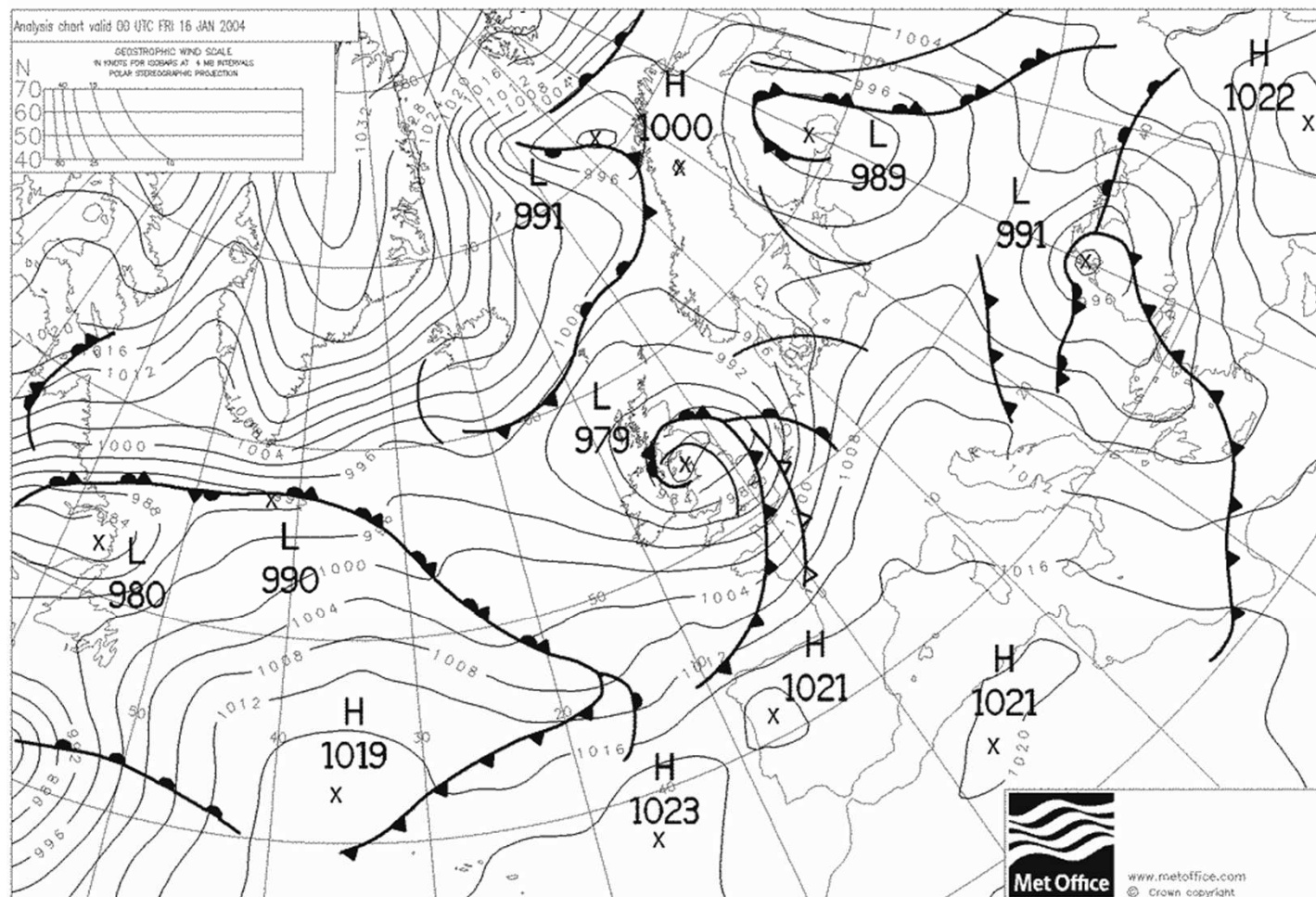
16JAN2004 00Z

500 hPa Geopotential (gpm) und Bodendruck (hPa)

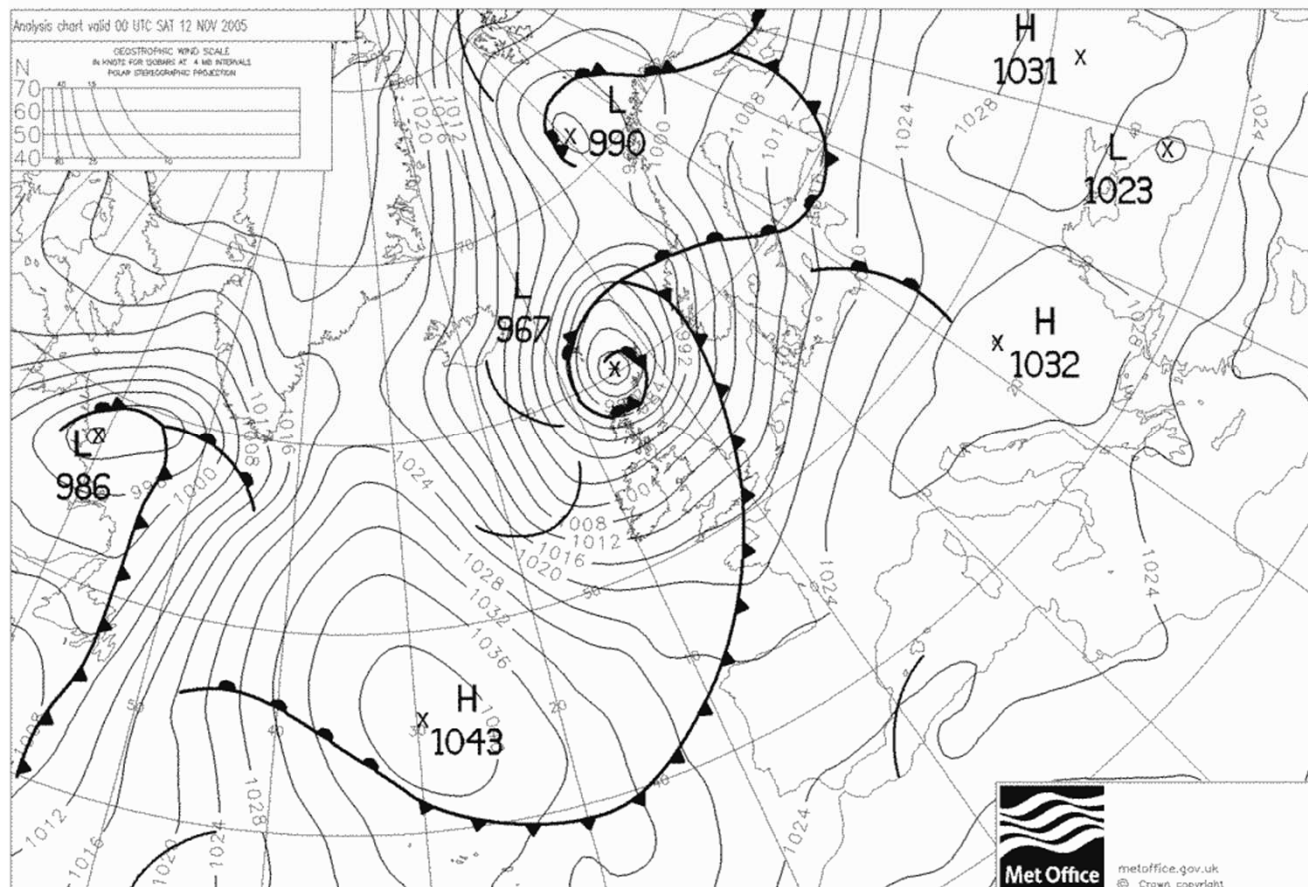
Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

Sit con fluxo de noroeste

•Ribadeo: 30 lts/m²

•Ferrol: 27 lts/m²

•Pontevedra: 4 lts/m²

•Verín: 0 lts/m²

METEOROLOGÍA E CLIMATOLOGÍA

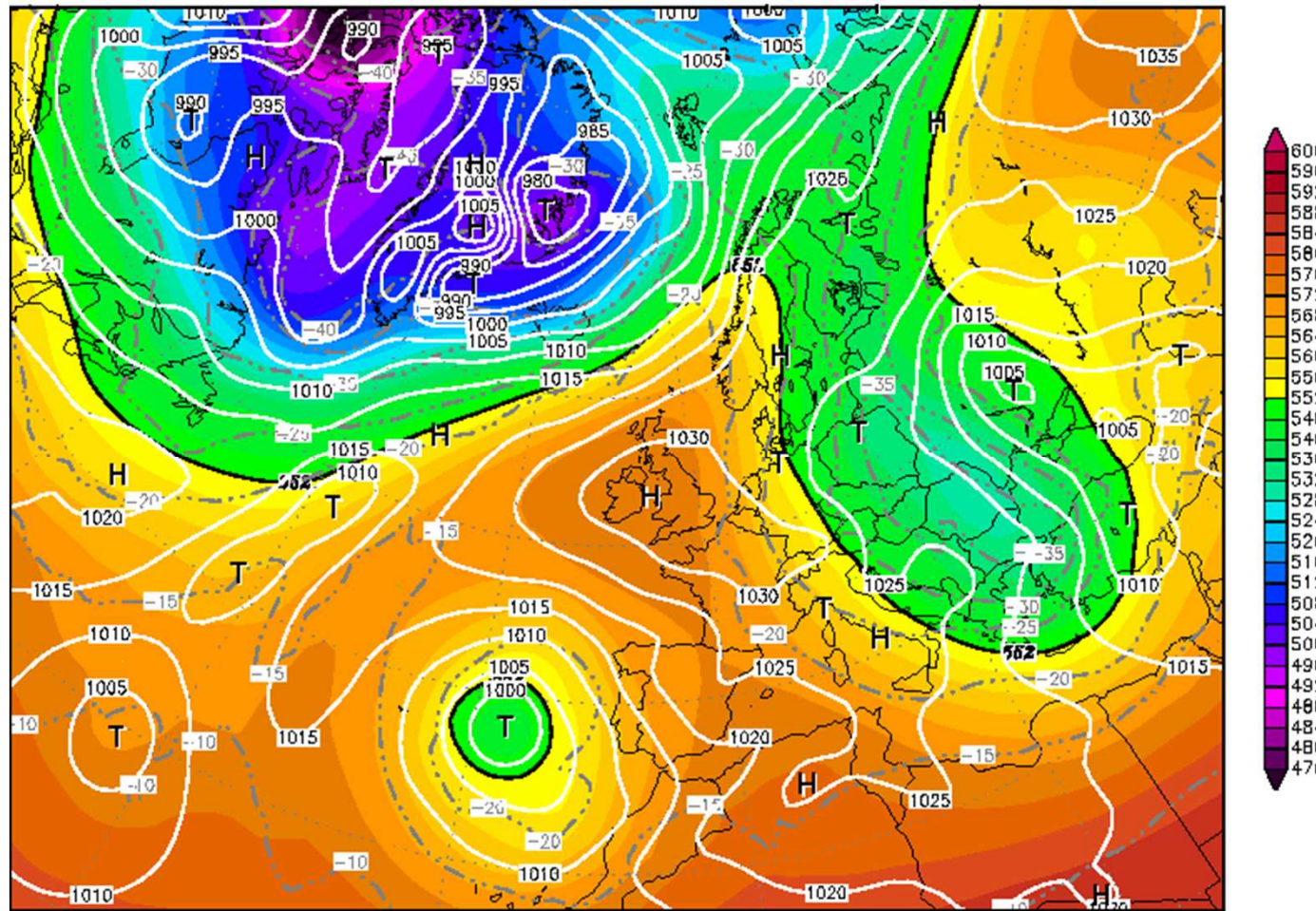
Situación de sur

21 de noviembre de 2005

Init : Mon,21NOV2005 00Z

Valid: Mon,21NOV2005 00Z

500 hPa Geopot.(gpm), T (C) und Bodendr. (hPa)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes

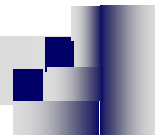
(C) Wetterzentrale

www.wetterzentrale.de

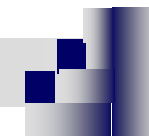
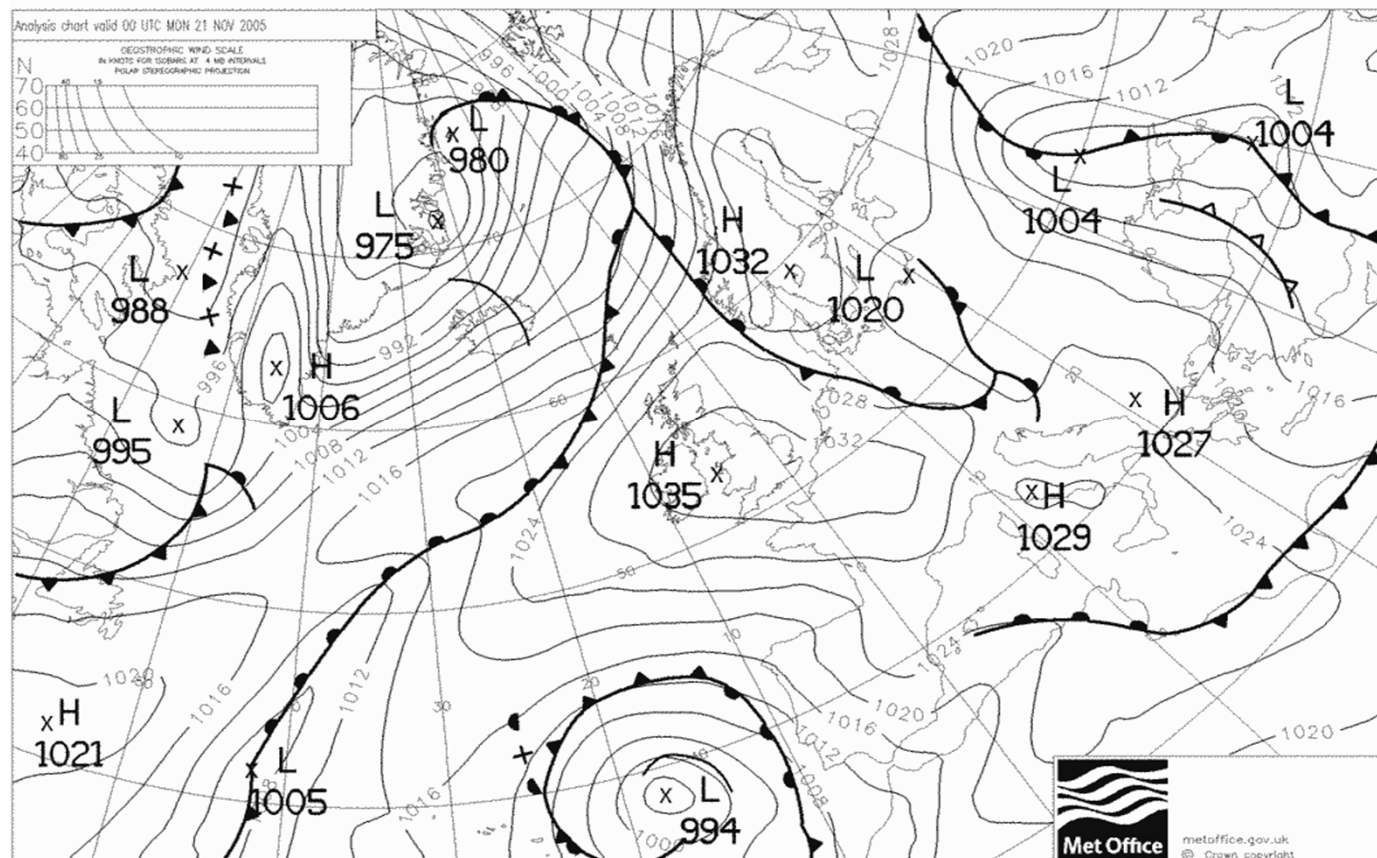
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

METEOROLOGÍA

Situación de sur

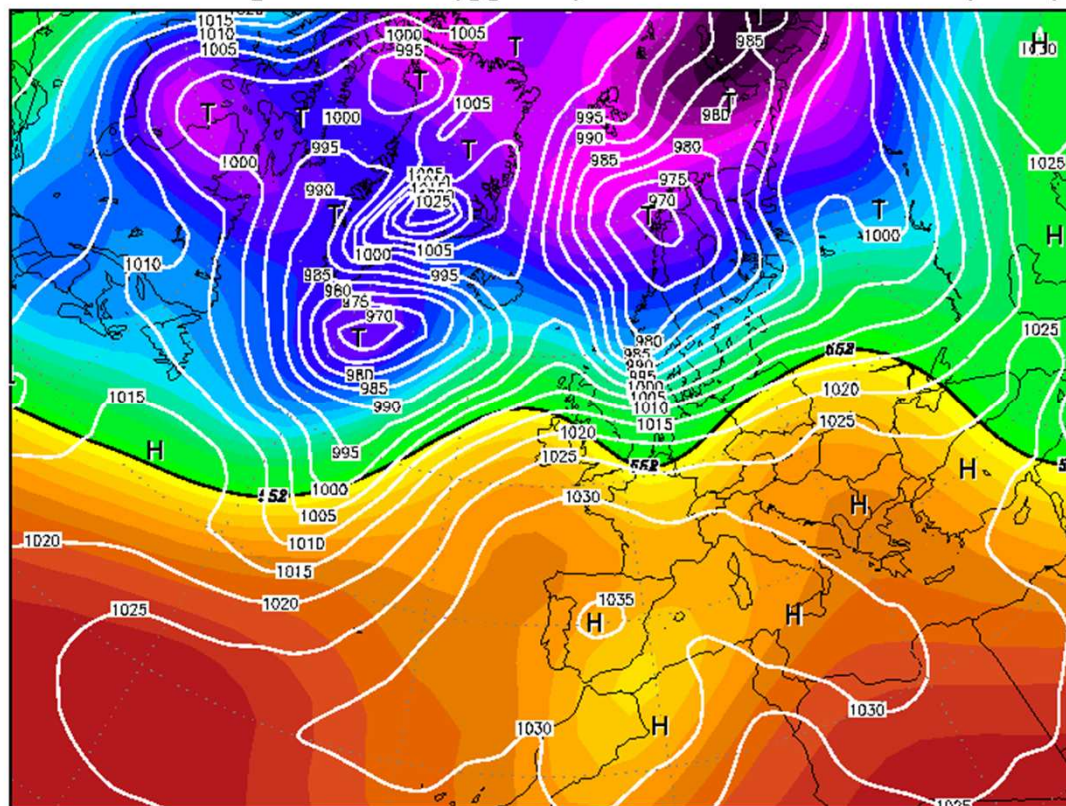

METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Anticiclón na Península

16JAN2003 00Z

500 hPa Geopotential (gpm) und Bodendruck (hPa)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

MeteoGalicia

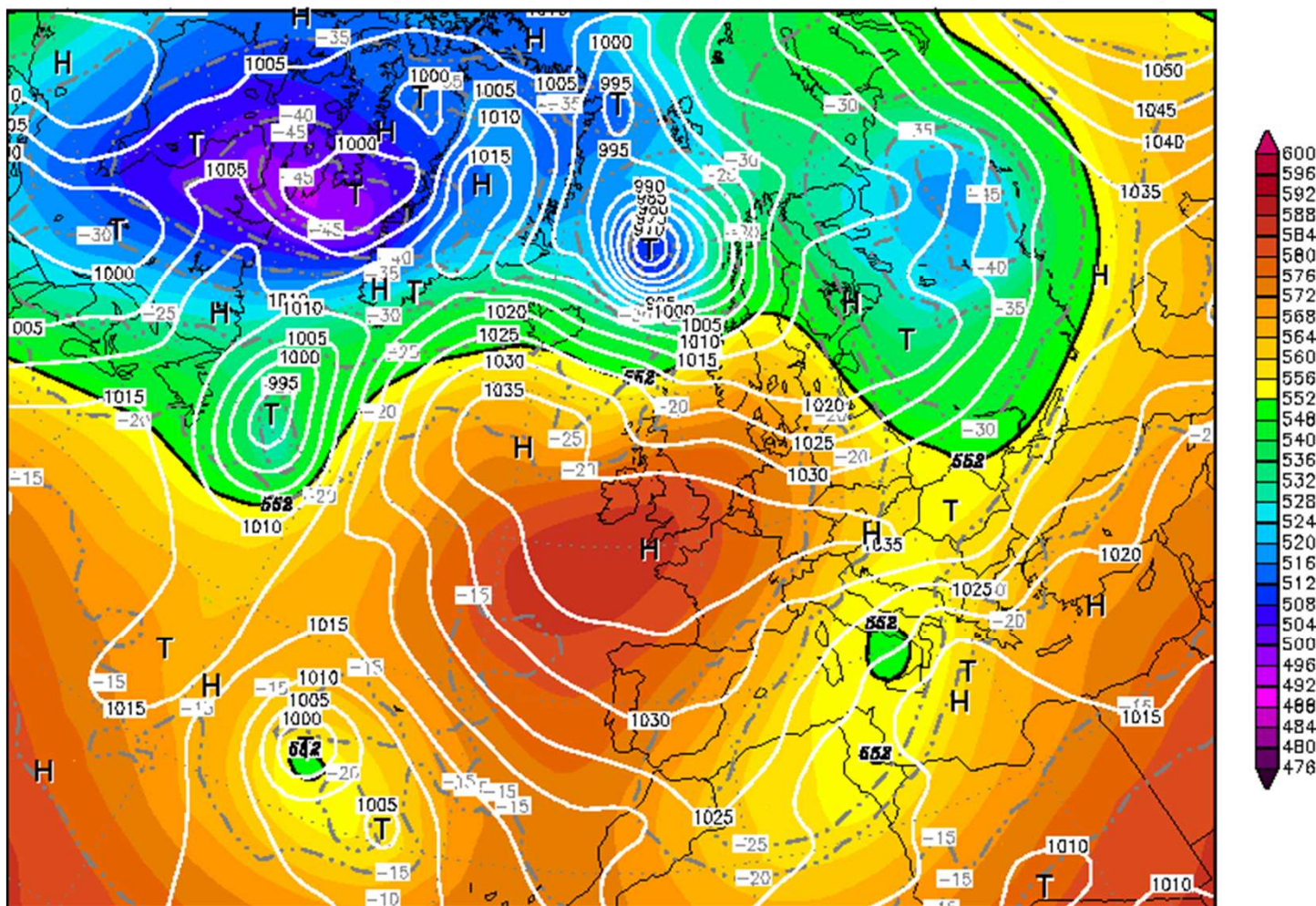
METEOROLOXÍA E CLIMATOLOXÍA

Circulación do leste

Init : Fri,09DEC2005 06Z

Valid: Sun,11DEC2005 12Z

500 hPa Geopot.(gpm), T (C) und Bodendr. (hPa)

Daten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes

(C) Wetterzentrale

www.wetterzentrale.de

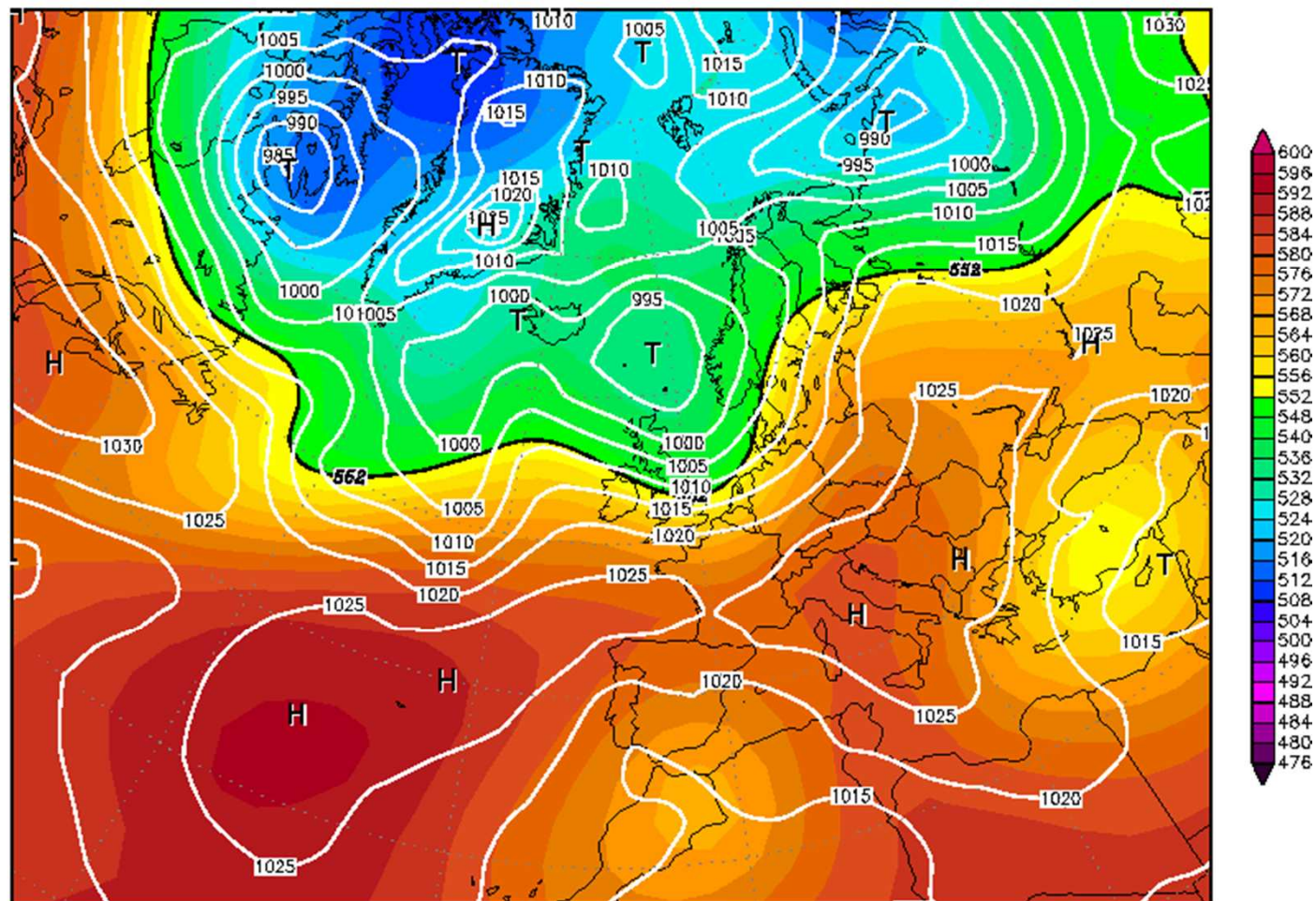
XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

MeteoGalicia

Gota fría no sueste

24OCT2000 00Z

500 hPa Geopotential (gpm) und Bodendruck (hPa)

Daten: Reanalysis des NCEP
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

Gracias

